

دانشگاه تهران
پردیس دانشکده‌های فنی
دانشکده برق و کامپیوتر
گروه سیستم‌های نرم‌افزاری

سنتر خط محصول‌های نرم‌افزاری برای ارزیابی تطبیقی یادگیری مدل

پروژه کارشناسی مهندسی کامپیوتر گرایش سیستم‌های نرم‌افزاری

فاطمه سیددباغی

استاد راهنما

دکتر رامتین خسروی

تیر ۱۴۰۲

دانشگاه تهران
پردیس دانشکده‌های فنی
دانشکده برق و کامپیوتر
گروه سیستم‌های نرم‌افزاری

سنتر خط محصول‌های نرم‌افزاری برای ارزیابی تطبیقی یادگیری مدل

پروژه کارشناسی مهندسی کامپیوتر گرایش سیستم‌های نرم‌افزاری

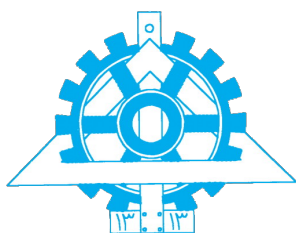
فاطمه سیددباغی

استاد راهنما

دکتر رامتین خسروی

تیر ۱۴۰۲

دانشگاه تهران
پردیس دانشکده‌های فنی
دانشکده برق و کامپیوتر

گواهی دفاع از پروژه کارشناسی

هیأت داوران پروژه کارشناسی آقای / خانم فاطمه سیددباغی به شماره دانشجویی ۸۱۰۱۹۷۵۲۹ در رشته مهندسی کامپیوتر - گرایش سیستم‌های نرم‌افزاری را در تاریخ ..... با عنوان «سنتر خط محصول‌های نرم‌افزاری برای ارزیابی تطبیقی یادگیری مدل»

به عدد به حروف
با نمره نهایی

و درجه ارزیابی کرد.

ردیف	مشخصات هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	مرتبه دانشگاهی	دانشگاه یا مؤسسه	امضا
۱	استاد راهنما	دکتر رامتین خسروی	استادیار	دانشگاه تهران	
۲	استاد داور داخلی	دکتر فاطمه قاسمی اصفهانی	استادیار	دانشگاه تهران	

نام و نام خانوادگی معاون آموزشی و تحصیلات

تکمیلی پردیس دانشکده‌های فنی:

تاریخ و امضا:

نام و نام خانوادگی معاون تحصیلات تکمیلی و

پژوهشی دانشکده / گروه:

تاریخ و امضا:

تعهدنامه اصالت اثر

باسمه تعالی

اینجانب فاطمه سیددباغی تأیید می‌کنم که مطالب مندرج در این پروژه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و به دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این نوشته از آنها استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع گردیده است. این پروژه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم‌سطح یا بالاتری ارائه نشده است.

نام و نام خانوادگی دانشجو: فاطمه سیددباغی

تاریخ و امضای دانشجو:

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر
متعلق به دانشگاه تهران است.

قدردانی

در آغاز وظیفه خود می‌دانم از زحمات بی‌دریغ استاد راهنمای خود، جناب آقای دکتر رامتین خسروی، تشکر و قدردانی کنم که در طول انجام این پایان‌نامه با نهایت صبوری همواره راهنما من بودند و قطعاً بدون راهنمایی‌های ارزنده ایشان، این مجموعه به انجام نمی‌رسید.

از سرکار خانم شقایق توسلی که زحمت مشاوره، بازبینی و تصحیح این پایان‌نامه را تقبل فرمودند کمال امتنان را دارم.

از سرکار خانم دکتر فاطمه قاسمی که زحمت داوری این پایان‌نامه را تقبل فرمودند نیز کمال تشکر را دارم.

فاطمه سیددباغی

تیر ۱۴۰۲

چکیده

خط تولید نرم افزار مجموعه ای از سیستم های فشرده نرم افزار است که مجموعه ای مشترک و مدیریت شده از ویژگی ها، عملکردها و سایر ویژگی ها را به اشتراک می گذارد که نیازهای خاص یک بخش خاص از بازار را برآورده می کند و از مجموعه مشترکی از دارایی های اصلی توسعه می یابد. خط تولید نرم افزار اغلب در شرایطی استفاده می شود که نیاز به تولید خانواده ای از محصولات نرم افزاری مرتبط وجود دارد که از نظر ویژگی ها، عملکردها یا ویژگی های دیگر متفاوت هستند، اما یک هسته مشترک دارند. سیستم های نرم افزاری در طول چرخه عمر خود تغییرات متعددی را تجربه می کنند و به همین دلیل، مدل های آنها ممکن است منسوخ شوند.

تنوع در یک سیستم نرم افزاری، تولید انبوه و سفارشی سازی را امکان پذیر می کند. برای به حداکثر رساندن این فرصت ها، باید سیستم های متغیر فشرده را با در نظر گرفتن متغیرها و اشتراکات به عنوان ویژگی های مهم این گونه سیستم های نرم افزاری به صورت ساختاریافته تحلیل کرد. مدل های رفتاری یکی از روش های کاربردی برای تجزیه و تحلیل رفتاری خطوط تولید نرم افزار، از جمله آزمایش و بررسی مدل ها هستند.

از آنجایی که روش های استفاده شده بر روی تعداد کمی از خطوط تولید نرم افزار آزمایش شده است، نتایج ممکن است با توجه به ویژگی های سیستم های موضوعی مغرضانه باشد. برای کاهش این تهدید، در این مطالعه، روشی برای تولید تصادفی خطوط تولید نرم افزار و بررسی ویژگی هایی که آنها را پیچیده تر می کند، پیشنهاد می کنیم. هدف ما شناسایی چالش برانگیزترین خطوط تولید نرم افزار است که می توانند برای ارزیابی و بهبود الگوریتم های یادگیری مدل در مطالعات آینده مورد استفاده قرار گیرند. برای دستیابی به این هدف، ما چارچوبی برای تولید آنها با درجات مختلف پیچیدگی ایجاد می کنیم و از تجزیه و تحلیل آماری برای شناسایی ویژگی های کلیدی که بر پیچیدگی آنها تأثیر می گذارد، استفاده می کنیم. ما معتقدیم که یافته های ما می تواند به محققان و متخصصان کمک کند تا عواملی را که به پیچیدگی SPL کمک می کنند، درک کنند و تکنیک های مؤثرتری برای مدل سازی، یادگیری و مدیریت خطوط تولید نرم افزار توسعه دهند.

واژگان کلیدی مدل های رفتاری، خطوط تولید نرم افزار، یادگیری مدل فعال، آزمون مبتنی بر مدل

فهرست مطالب

ت فهرست تصاویر

ث فهرست جداول

۱ فصل ۱: مقدمه

۱.۱ مقدمه ۱

۲.۱ مساله تحقیق ۲

۳.۱ تاریخچه‌ای از موضوع تحقیق ۳

۴.۱ اهداف و آرمان کلی تحقیق ۳

۵.۱ روش انجام تحقیق ۴

۶.۱ خلاصه فصل‌ها ۵

۷ فصل ۲: مروری بر مطالعات انجام شده

۱.۲ مقدمه ۷

۲.۲ مروری بر ادبیات موضوع ۷

۳.۲ نتیجه‌گیری ۱۰

۱۱ فصل ۳: روش تحقیق

۱.۳ مقدمه ۱۱

۲.۳ تشریح کامل روش تحقیق ۱۱

۱.۲.۳ یادگیری مدل تطبیقی برای سیستم‌های در حال تکامل ۱۲

۱۲	تولید ماشین‌های حالت متناهی تصادفی	۲.۲.۳
۱۵	اجرای الگوریتم یادگیری مدل	۳.۲.۳
۱۷	استخراج ویژگی‌ها	۴.۲.۳
۱۷	درجه همبندی یال‌های جهت دار	۱.۴.۲.۳
۱۹	نسبت ورودی‌ها به تعداد حالت‌ها	۲.۴.۲.۳
۱۹	میانگین طول مسیر	۳.۴.۲.۳
۲۰	فرکانس انتقال حالت	۴.۴.۲.۳
۲۱	پوشش حالت	۵.۴.۲.۳
۲۱	آنتروپی حالت	۶.۴.۲.۳
۲۲	پیچیدگی حالت	۷.۴.۲.۳
۲۳	پوشش انتقال	۸.۴.۲.۳
۲۴	تحلیل داده‌ها	۵.۲.۳
۲۵	تحلیل همبستگی	۱.۵.۲.۳
۲۵	خوشه‌بندی	۲.۵.۲.۳
۲۷	مدل رگرسیون جنگل تصادفی	۳.۵.۲.۳

۲۹	نتایج	فصل ۴:
۲۹	مقدمه	۱.۴
۲۹	بررسی ویژگی‌ها با توجه به میزان همبستگی	۲.۴
۳۱	نتایج الگوریتم خوشه‌بندی	۳.۴
۳۳	نتایج الگوریتم رگرسیون جنگل تصادفی	۴.۴

۳۷	بحث و نتیجه‌گیری	فصل ۵:
۳۷	مقدمه	۱.۵
۳۸	محتوا	۲.۵
۳۸	جمع‌بندی	۱.۲.۵
۳۸	نوآوری	۲.۲.۵

۳۹	پیشنهادها	۳.۲.۵
۳۹	محدودیت‌ها	۴.۲.۵

اول

کتاب‌نامه

فهرست تصاویر

۱۰	مدل ویژگی یک نسخه ساده شده از خط تولید نرم افزار Body Comfort System [۴]	۱.۲
۱۵	نمونه ای از FSM های تصادفی تولید شده	۱.۳
۲۵	نمونه ای از ویژگی های انتخاب شده برای تحلیل داده	۲.۳
۲۶	تعداد بهینه خوشه ها با استفاده از روش elbow	۳.۳
۳۲	Heatmap ماتریس همبستگی ویژگی های FSM	۱.۴
۳۳	Heatmap ماتریس همبستگی ویژگی های FSM	۲.۴
۳۵	اهمیت ویژگی برای پیش بینی تلاش راستی آزمایی FSM	۳.۴

فهرست جداول

۳۱	۱.۴ ضرایب همبستگی بین ویژگی ها و تعداد دور
۳۴	۲.۴ اهمیت ویژگی برای پیش بینی تلاش راستی آزمایی FSM

فصل ۱

مقدمه

۱.۱ مقدمه

در سال‌های اخیر، پیچیدگی روزافزون خطوط تولید نرم‌افزار^۱، چالش‌های جدیدی را پیش روی مهندسان و محققان حوزه مهندسی نرم‌افزار قرار داده است. ماشین‌های حالت محدود^۲ (FSM) جزء اساسی خطوط تولید نرم‌افزار هستند و تأیید آن‌ها گامی اساسی در فرآیند توسعه است.

در حالی که تکنیک‌های تأیید سنتی برای FSM ها، مانند شبیه‌سازی^۳ و تأیید رسمی^۴، در بسیاری از موارد موفق بوده‌اند، آنها می‌توانند زمان بر و منابع فشرده باشند، به خصوص برای طراحی‌های پیچیده FSM. برای مقابله با این چالش‌ها، محققان و مهندسان به تکنیک‌های یادگیری ماشین برای خودکارسازی و بهینه‌سازی فرآیند تأیید FSM روی آورده‌اند.

در مطالعات قبلی، محققان از تکنیک‌های یادگیری ماشین برای پیش‌بینی تلاش تأییدیه^۵ مورد نیاز برای FSMها در زمینه خطوط تولید نرم‌افزار استفاده کرده‌اند. با این حال، این مطالعات تنها به دو خط تولید نرم‌افزار محدود می‌شد که ممکن است نماینده همه خطوط تولید نرم‌افزاری ممکن یا سناریوهای دنیای واقعی نباشد. برای پرداختن به این محدودیت، هدف مطالعه ما طراحی خطوط محصول نرم‌افزاری جدید برای تأیید

---

¹Software product lines

²Finite state machines

³Simulation

⁴Formal verification

⁵Verification effort

الگوریتم‌های یادگیری مدل ما است که در فصل‌های بعدی توضیح داده شده است. برای اعتبار سنجی بهتر الگوریتم‌های خود، با ایجاد FSM‌های تصادفی و استخراج ویژگی‌ها از آنها شروع کردیم. با تجزیه و تحلیل این که کدام ویژگی‌ها به ما کمک کردند FSM‌های پیچیده‌تری تولید کنیم، می‌توانیم ویژگی‌های طراحی حیاتی را شناسایی کنیم که بر تلاش تأیید مورد نیاز برای FSM‌ها در خطوط تولید نرم‌افزار تأثیر می‌گذارد.

در این مقاله، ما یک رویکرد مبتنی بر یادگیری ماشین برای پیش‌بینی تلاش تأیید مورد نیاز برای FSM‌ها در خطوط تولید نرم‌افزار ارائه می‌کنیم. ما در مورد اهمیت تأیید FSM در خطوط تولید نرم‌افزار، چالش‌های مرتبط با آن و مزایای بالقوه استفاده از تکنیک‌های یادگیری ماشین برای بهبود کارایی و اثربخشی تأیید FSM در این حوزه بحث می‌کنیم.

یافته‌های ما پیامدهای مهمی برای طراحی و توسعه خطوط تولید نرم‌افزار پیچیده دارد و رویکرد ما می‌تواند به مهندسان نرم‌افزار در بهینه‌سازی فرآیند تأیید، کاهش زمان و هزینه مورد نیاز برای تأیید FSM و در نهایت افزایش کیفیت و قابلیت اطمینان خطوط تولید نرم‌افزار کمک کند.

۲.۱ مساله تحقیق

ماشین‌های حالت متناهی (FSM) به طور گسترده در خطوط تولید نرم‌افزار برای مدل‌سازی رفتار سیستم‌هایی با تعداد محدود حالت‌ها و ورودی‌ها استفاده می‌شوند.

با این حال، این مطالعات عمدتاً بر مجموعه محدودی از خطوط تولید نرم‌افزار و طرح‌های FSM تکیه کرده‌اند، که ممکن است نماینده همه خطوط تولید نرم‌افزار ممکن و سناریوهای دنیای واقعی نباشد. برای پرداختن به این محدودیت، هدف مطالعه ما ایجاد طرح‌های FSM تصادفی و استخراج ویژگی‌ها از آنها برای شناسایی ویژگی‌های طراحی حیاتی است که بر تلاش تأیید مورد نیاز برای FSM‌ها در خطوط تولید نرم‌افزار تأثیر می‌گذارد. بنابراین، مشکل تحقیقی که در این مطالعه به آن پرداخته می‌شود، نحوه استفاده از تکنیک‌های یادگیری ماشین و انتخاب ویژگی برای پیش‌بینی تلاش تأیید مورد نیاز برای FSM‌ها در خطوط تولید نرم‌افزار است. با پرداختن به این مشکل، هدف ما بهبود کارایی و اثربخشی تأیید FSM در زمینه خطوط تولید نرم‌افزار، کاهش زمان و هزینه مورد نیاز برای تأیید FSM و در نهایت افزایش کیفیت و قابلیت اطمینان محصولات نرم‌افزاری است.

۳.۱ تاریخچه‌ای از موضوع تحقیق

در سال‌های اخیر، محققان و مهندسان بر خودکارسازی طراحی و آزمایش خطوط تولید نرم‌افزار برای بهبود کارایی و اثربخشی آنها تمرکز کرده‌اند. یکی از جنبه‌های مهم تست خط تولید نرم‌افزار، تأیید ماشین‌های حالت محدود (FSM) است که به طور گسترده برای مدل‌سازی رفتار سیستم‌های نرم‌افزاری استفاده می‌شوند.

برای پرداختن به چالش‌های راستی‌آزمایی FSM در زمینه خطوط تولید نرم‌افزار، محققان تکنیک‌های خودکار مختلفی مانند یادگیری ماشین، الگوریتم‌های ژنتیک و استخراج ویژگی‌ها را بررسی کرده‌اند. به عنوان مثال، مطالعه‌ای که در سال ۲۰۱۱ منتشر شد [۷]، یک رویکرد مبتنی بر الگوریتم ژنتیک برای تولید های FSM تصادفی برای آزمایش خط تولید نرم‌افزار پیشنهاد کرد. این رویکرد شامل استفاده از عملگرهای جهش^۶ و متقاطع^۷ برای تکامل FSMها در طول نسل‌های مختلف و در عین حال ارزیابی تناسب آنها بر اساس یک معیار تعریف شده است. نتایج مطالعه نشان داد که رویکرد پیشنهادی، کارایی و اثربخشی تست خط تولید نرم‌افزار را در مقایسه با آزمایش دستی بهبود می‌بخشد.

به طور کلی، این مطالعات مزایای بالقوه استفاده از تکنیک‌های خودکار، مانند الگوریتم‌های ژنتیک و استخراج ویژگی، برای تولید و بهینه‌سازی های FSM تصادفی برای تست خط تولید نرم‌افزار را نشان می‌دهند. این تکنیک‌ها می‌توانند به شناسایی ویژگی‌های طراحی حیاتی کمک کنند که بر تلاش تأیید مورد نیاز برای FSMها در خطوط تولید نرم‌افزار تأثیر می‌گذارد، زمان و هزینه مورد نیاز برای تأیید را کاهش می‌دهد و در نهایت کیفیت و قابلیت اطمینان محصولات نرم‌افزاری را افزایش می‌دهد.

۴.۱ اهداف و آرمان کلی تحقیق

هدف اصلی تحقیق ایجاد چارچوبی برای تولید ماشین‌های حالت محدود تصادفی (FSM) و استخراج ویژگی‌ها از آنها برای شناسایی ویژگی‌های طراحی حیاتی است که بر تلاش مورد نیاز برای FSMها در خطوط تولید نرم‌افزار تأثیر می‌گذارد. هدف این چارچوب بهبود کارایی و اثربخشی تست خط تولید نرم‌افزار با کاهش زمان و هزینه مورد نیاز برای تأیید FSM است.

^۶Mutation

^۷Crossover

برای دستیابی به این هدف، تحقیق ما به دنبال پاسخ به سوالات تحقیق زیر است:

- چگونه می‌توانیم FSM های تصادفی را تولید کنیم که نماینده خطوط تولید نرم افزارهای دنیای واقعی هستند؟
- چگونه می‌توانیم ویژگی‌هایی را از های FSM تصادفی استخراج کنیم تا ویژگی‌های طراحی حیاتی را که بر تلاش تأیید مورد نیاز برای های FSM در خطوط تولید نرم‌افزار تأثیر می‌گذارند، شناسایی کنیم؟
- چگونه می‌توانیم از ویژگی‌های طراحی حیاتی شناسایی شده برای بهینه‌سازی فرآیند طراحی و آزمایش خطوط تولید نرم افزار و کاهش زمان و هزینه مورد نیاز برای تأیید FSM استفاده کنیم؟

هدف تحقیقاتی ما شامل کمک به دانش رو به رشد مربوط به استفاده از تکنیک‌های خودکار برای تست خط تولید نرم افزار است. به طور خاص، هدف تحقیق ما ارتقای پیشرفته‌ترین فناوری در تولید های FSM تصادفی و تکنیک‌های استخراج ویژگی برای آزمایش خط تولید نرم‌افزار است. علاوه بر این، ارائه بینش‌ها و توصیه‌های عملی برای مهندسان خط تولید نرم افزار و محققانی است که علاقه مند به استفاده از تکنیک‌های خودکار برای بهینه‌سازی طراحی و آزمایش خطوط تولید نرم افزار هستند.

۵.۱ روش انجام تحقیق

این تحقیق بر توسعه الگوریتم‌های یادگیری ماشین موثر برای خطوط تولید نرم‌افزار متمرکز است. این شامل چندین مرحله کلیدی، از جمله تولید FSM های تصادفی و استخراج ویژگی‌ها از آنها با استفاده از الگوریتم‌های خوشه‌بندی مانند K-means و رگرسیون جنگل تصادفی است. به طور خاص، از ابزارها و تکنیک‌های مختلف برای جمع‌آوری و تبدیل داده‌ها برای تولید ماشین‌های حالت محدود (FSM) و استخراج ویژگی‌ها از آنها برای شناسایی تاثیرگذارترین ویژگی‌های طراحی استفاده کردیم. برای رسیدن به این اهداف، از ترکیبی از تکنیک‌های یادگیری ماشین و الگوریتم‌های خوشه‌بندی استفاده کردیم. از تکنیک‌های یادگیری ماشین برای تجزیه و تحلیل خطوط تولید نرم‌افزارهای دنیای واقعی و تولید مجموعه‌ای از FSM های نماینده استفاده کردیم. سپس، از الگوریتم‌های خوشه‌بندی مانند K-means و رگرسیون جنگل تصادفی برای استخراج ویژگی‌ها از های FSM و شناسایی ویژگی‌های طراحی حیاتی که آنها را متمایز می‌کند،

استفاده کردیم. این ویژگی‌ها برای اعتبارسنجی ویژگی‌های طراحی حیاتی شناسایی شده و ارزیابی تأثیر آن‌ها بر تلاش تأیید مورد نیاز برای FSMها در خطوط تولید نرم‌افزار استفاده می‌شوند. از طریق این روش تحقیق، هدف ایجاد یک چارچوب جامع برای تولید FSM های تصادفی و استخراج ویژگی‌ها از آنها برای بهینه‌سازی فرآیند طراحی و آزمایش خطوط تولید نرم‌افزار است.

۶.۱ خلاصه فصل‌ها

در این فصل، مقدمه‌ای از نحوه‌ی سنتز خط محصول نرم‌افزاری برای ارزیابی تطبیقی یادگیری مدل و اهمیت این موضوع را بررسی کردیم. در فصل دوم به مرور ادبیات موضوع و کارهای انجام شده در گذشته می‌پردازیم و بیان می‌کنیم این تحقیق چگونه می‌تواند به تحقیق‌های گذشته کمک کند. در فصل سوم، به توضیح روش استفاده شده در تحقیق می‌پردازیم. همچنین، ابزارهای استفاده شده برای جمع‌آوری و تغییر داده را برای ایجاد ماشین‌های حالت متناهی و انتخاب ویژگی‌هایی از آنها برای شناسایی تأثیرگذارترین آنها توضیح می‌دهیم. در فصل چهارم، به بررسی نتایج تحقیق و پاسخ دادن به مسائلی که مطرح کردیم می‌پردازیم. در پایان، تحلیل‌ها و نتایج بدست‌آمده بررسی و تحلیل می‌شوند و برخی مسائل آینده برای سایر محققان ذکر خواهد شد.

فصل ۲

مروری بر مطالعات انجام شده

۱.۲ مقدمه

در فصل پیشین مقدمه‌ای از نحوه‌ی سنتز خط محصول نرم‌افزاری برای ارزیابی ارزیابی تطبیقی یادگیری مدل و اهمیت این موضوع را بررسی کردیم. در این فصل به مرور ادبیات موضوع و کارهای انجام شده در گذشته می‌پردازیم و بیان میکنیم این تحقیق چگونه می‌تواند به تحقیق‌های گذشته کمک کند.

۲.۲ مروری بر ادبیات موضوع

در این بخش، تحقیق‌های پیشین در زمینه‌های مختلف مرتبط با موضوع را مرور می‌کنیم. در چند سال گذشته، علاقه فزاینده‌ای به توسعه سیستم‌های سازگار و هوشمندی که می‌توانند در طول زمان تکامل یابند، وجود داشته است. برای این منظور، محققان رویکردهای مختلفی را برای یادگیری و مدل‌سازی این سیستم‌ها بررسی کرده‌اند. در این مقاله، ما یک بررسی جامع از سه مقاله که به این حوزه از تحقیقات کمک کرده‌اند، ارائه می‌کنیم. مطالعات پیشین یک رویکرد جدید برای یادگیری مدل تطبیقی^۱ برای سیستم‌های در حال تکامل^۲ پیشنهاد می‌کنند، که سیستم را قادر می‌سازد در حین استفاده مجدد از دانش موجود، یاد بگیرد و با داده‌های جدید سازگار

---

¹Adaptive model learning

²Evolving systems

شود. همچنین، معیاری برای یادگیری فعال^۳ سیستم‌های متغیر فشرده ارائه می‌دهند که یادگیری کارآمد و مؤثر سیستم‌های پیچیده با تنوع بالا را امکان‌پذیر می‌سازد. در نهایت، یک رویکرد یادگیری مدل رفتاری^۴ تطبیقی را برای خطوط تولید نرم‌افزار معرفی می‌کنند، که سیستم را قادر می‌سازد تا ضمن حفظ رفتار موجود، یاد بگیرد و با ویژگی‌های جدید سازگار شود. از طریق تجزیه و تحلیل این مقالات، هدف ما ارائه یک درک جامع از وضعیت فعلی تحقیقات در سیستم‌های تطبیقی و هوشمند است که می‌تواند در طول زمان تکامل یابد و راه‌های بالقوه برای تحقیقات آینده در این زمینه را شناسایی کنیم.

- مقاله اول [۳] رویکرد جدیدی را برای یادگیری مدل تطبیقی پیشنهاد می‌کند که سیستم‌های در حال تکامل را قادر می‌سازد تا از داده‌های جدید بیاموزند در حالی که از دانش موجود استفاده مجدد می‌کنند. همچنین به چالش سیستم‌های در حال تکامل دائمی می‌پردازند، جایی که سیستم باید با محیط‌های در حال تغییر و داده‌های جدید سازگار شود. در ادامه، روشی را پیشنهاد می‌کنند که از یک مدل از پیش آموزش دیده همراه با تکنیک تقطیر دانش^۵ استفاده می‌کند تا سیستم را قادر می‌سازد تا از داده‌های جدید در حین استفاده مجدد از دانش موجود بیاموزد. نتایج تجربی نشان می‌دهد که رویکرد آنها از روش‌های موجود بهتر عمل می‌کند و سیستم را قادر می‌سازد تا با حداقل آموزش اضافی، داده‌های جدید را یاد بگیرد و با آنها سازگار شود.

با استفاده از این مقاله، میتوان نقش حیاتی ماشین‌های حالت متناهی را در مدل‌سازی رفتار سیستم‌های نرم‌افزاری و توانمندسازی یادگیری مدل تطبیقی شناسایی کرد. ماشین‌های حالت متناهی می‌توانند به ویژه در مدل‌سازی سیستم‌های پیچیده با تنوع بالا، مانند خطوط تولید نرم‌افزار، مفید باشند. به طور خاص، این مقاله بر استفاده از ماشین‌های حالت متناهی به عنوان وسیله‌ای برای نمایش رفتار سیستم‌های نرم‌افزاری تأکید می‌کند. این بخش‌ها به تحقیقات ما در مورد اهمیت ماشین‌های حالت متناهی در مدل‌سازی رفتار خطوط تولید نرم‌افزار و پتانسیل یادگیری مدل تطبیقی برای بهبود عملکرد این سیستم‌ها کمک قابل توجهی کرد.

- مقاله دوم [۶] معیاری برای یادگیری فعال سیستم‌های پیچیده با تنوع بالا ارائه می‌کند. نویسندگان به چالش یادگیری از مجموعه داده‌های بزرگ و پیچیده می‌پردازند، جایی که سیستم باید آموزنده‌ترین

³Active learning

⁴Behavioral model learning

⁵Knowledge distillation technique

نمونه‌ها را برای برچسب گذاری انتخاب کند تا تلاش حاشیه نویسی را کاهش دهد و عملکرد یادگیری را بهبود بخشد. این معیار همچنین شامل چندین معیار ارزیابی مانند امتیاز F1، دقت و فراخوانی دقیق^۶ است. نویسندگان چندین الگوریتم یادگیری فعال را بر روی مجموعه داده‌های معیار ارزیابی می‌کنند و نشان می‌دهند که رویکرد پیشنهادی آنها از نظر عملکرد و کارایی از روش‌های موجود بهتر عمل می‌کند. این مقاله با برجسته کردن پتانسیل معیار آنها در تسهیل توسعه الگوریتم‌های یادگیری فعال جدید برای سیستم‌های متغیر فشرده به پایان می‌رسد.

- مقاله سوم [۵] رویکردی را برای یادگیری مدل رفتاری تطبیقی در خطوط تولید نرم افزار^۷ معرفی می‌کند و به چالش توسعه محصولات نرم‌افزاری با انواع و ویژگی‌های متعدد می‌پردازد، جایی که رفتار نرم‌افزار ممکن است بسته به ویژگی‌های انتخاب شده تغییر کند. همچنین، رویکردی را پیشنهاد می‌کند که از بازخورد کاربران خط تولید برای یادگیری و تطبیق مدل‌های رفتاری^۸ نرم‌افزار استفاده می‌کند. سپس، رویکرد خود را در یک مطالعه موردی در صنعت خودرو نشان داده شده در تصویر ۱۰.۲ ارزیابی می‌کند، جایی که خط تولید نرم‌افزار شامل انواع و ویژگی‌های متعدد است. نتایج تجربی نشان می‌دهد که رویکرد آنها نرم‌افزار را قادر می‌سازد تا با ویژگی‌های جدید سازگار شود و در عین حال رفتار موجود را حفظ کند، عملکرد کلی و رضایت کاربر را بهبود بخشد.

در این مقاله، نویسندگان بر اهمیت مدل‌های ویژگی^۹ در خطوط تولید نرم‌افزار تأکید می‌کنند، زیرا می‌توانند تأثیر قابل توجهی بر رفتار نرم‌افزار داشته باشند. در این مقاله اشاره شده است که خطوط تولید نرم‌افزار می‌توانند صدها یا حتی هزاران ویژگی داشته باشند که می‌تواند مدل سازی رفتاری این سیستم‌ها را چالش برانگیز کند. همچنین، رویکردی را برای یادگیری مدل رفتاری تطبیقی پیشنهاد می‌کند که تنوع ویژگی‌ها را در خطوط تولید نرم‌افزار در نظر می‌گیرد و سیستم را قادر می‌سازد تا با ویژگی‌های جدید و در عین حال حفظ رفتار موجود سازگار شود. به کمک این مقاله ویژگی‌های حیاتی خطوط تولید محصول را در تحقیقات خود شناسایی کردیم، که به تحقیقات آینده در مورد توسعه الگوریتم‌های یادگیری مدل موثر برای خطوط تولید محصول کمک می‌کند.

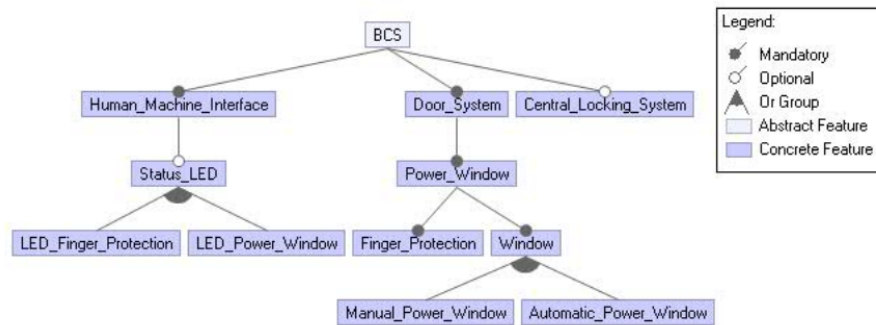
---

⁶Precision-recall

⁷Software product lines

⁸Behavioral models

⁹Feature models

شکل ۱.۲: مدل ویژگی یک نسخه ساده شده از خط تولید نرم‌افزار Body Comfort System [۴]

۳.۲ نتیجه‌گیری

در پایان، مقاله‌های بررسی شده، بینش‌های ارزشمندی را در زمینه سیستم‌های تطبیقی و هوشمند ارائه می‌دهند که می‌توانند در طول زمان تکامل یابند. این مطالعات رویکردها و معیارهای جدیدی را پیشنهاد می‌کنند که سیستم‌ها را قادر می‌سازد تا به طور کارآمد و مؤثر با داده‌ها و ویژگی‌های جدید یاد بگیرند و با آنها سازگار شوند. با استفاده از این رویکردها و معیارها برای سناریوهای دنیای واقعی، پتانسیل این تکنیک‌ها را در تسهیل توسعه سیستم‌های هوشمند و سازگار نشان داده میشود.

در تحقیقات خود، ما قصد داریم از این مطالعات به عنوان پایه ای برای بررسی ویژگی‌هایی استفاده کنیم که خطوط تولید نرم‌افزار را پیچیده‌ترین می‌کند. با تولید تصادفی خطوط تولید نرم‌افزار و مطالعه آنها، هدف ما شناسایی ویژگی‌های حیاتی است که خطوط تولید نرم‌افزارها را پیچیده و یادگیری را چالش برانگیز می‌کند. این تحقیق ما را قادر می‌سازد الگوریتم‌های یادگیری مدل^{۱۰} خود را بهبود بخشیم و اطمینان حاصل کنیم که آنها به طور مؤثر و کارآمد در سناریوهای دنیای واقعی کار می‌کنند.

¹⁰Model learning algorithms

فصل ۳

روش تحقیق

۱.۳ مقدمه

در این فصل، به توضیح روش استفاده شده در تحقیق به طول کامل میپردازیم. در این بخش، ابزارهای استفاده شده نحوه جمع‌آوری و تغییر داده را برای ایجاد ماشین‌های حالت متناهی و انتخاب ویژگی‌ها از آنها برای شناسایی تأثیرگذارترین آنها توضیح داده‌ایم.

۲.۳ تشریح کامل روش تحقیق

این تحقیقات بر توسعه الگوریتم‌های یادگیری موثر برای خطوط تولید نرم افزار متمرکز است. به طور خاص، اجرای این کار شامل چندین مرحله کلیدی از جمله تولید FSM‌های تصادفی، استخراج ویژگی‌ها از آنها با استفاده از تکنیک‌های خودکار، و تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده برای شناسایی حیاتی‌ترین ویژگی‌ها بود. با مطالعه این ویژگی‌ها، می‌توان الگوریتم‌های یادگیری مؤثرتری را توسعه داد، که می‌تواند کارایی و اثربخشی سیستم را در طول زمان بهبود بخشد.

۱.۲.۳ یادگیری مدل تطبیقی برای سیستم‌های در حال تکامل

اجرای رویکرد یادگیری مدل تطبیقی پیشنهادی شامل چندین مرحله کلیدی، از جمله پیش‌آموزش یک مدل، تولید مجموعه‌ای از مدل‌ها، و استفاده از تقطیر دانش^۱ برای انتقال دانش از مجموعه به مدلی دیگر است. ماشین‌های Mealy نوعی ماشین حالت متناهی هستند که هم حالت‌ها و هم خروجی‌ها را شامل می‌شود. از ماشین‌های Mealy میتوان به عنوان یک تکنیک مدل‌سازی برای نشان دادن رفتار سیستم و گرفتن رابطه بین ورودی‌ها و خروجی‌های سیستم استفاده کرد.

۲.۲.۳ تولید ماشین‌های حالت متناهی تصادفی

ماشین حالت محدود یک مدل ریاضی است که برای توصیف سیستم‌هایی استفاده می‌شود که می‌توانند در هر زمان معین در یکی از تعداد محدودی از حالت^۲‌ها باشند. در زمینه کد ارائه شده، یک FSM به عنوان یک گراف جهت‌دار نشان داده می‌شود که در آن گره‌ها حالت‌ها را نشان می‌دهند و لبه‌ها^۳ انتقال^۴ بین حالت‌ها را نشان می‌دهند. هر انتقال با یک نماد ورودی و یک نماد خروجی برچسب‌گذاری می‌شود که به ترتیب نشان‌دهنده ورودی است که انتقال را راه‌اندازی می‌کند و خروجی‌ای که توسط انتقال تولید می‌شود. برای تولید انبوه این ماشین‌ها ما به صورت تصادفی ما از روش زیر استفاده کردیم. در اینجا یک تفکیک دقیق از کارهای انجام شده آورده شده است:

- ماژول‌ها و کتابخانه‌های ضروری شامل random، string، os، graphviz و tqdm هستند. random برای تولید اعداد تصادفی، string برای تولید رشته‌ها، OS برای تعامل با سیستم عامل، graphviz برای رندر کردن FSM‌ها، و tqdm برای نمایش پیشرفته استفاده می‌شود.
- یک کلاس اصلی برای یک ماشین حالت محدود تعریف می‌شود که دارای سه متغیر نمونه است: Isize تعداد ورودی‌ها، Ssize تعداد حالت‌ها state و name نشان‌دهنده نام FSM است. همچنین دارای یک متد generate states است که لیستی از نام‌های state را بر اساس مقدار Isize تولید می‌کند، یک متد

¹Knowledge distillation

²State

³Edge

⁴Transition

generate random graph که یک گراف تصادفی برای FSM بر اساس مقادیر Ssize و Isize تولید می‌کند، و یک متد create fsm که FSM را در یک فایل متنی می‌نویسد. در نهایت، یک متد render fsm دارد که FSM را با استفاده از کتابخانه graphviz رندر کرده و نمایش می‌دهد.

- متد generate random graph یک نمودار تصادفی برای FSM تولید می‌کند. با ایجاد یک dictionary خالی برای نشان دادن نمودار شروع می‌شود. سپس فهرستی از نام‌های انتقال ممکن را با استفاده از متد generate states ایجاد می‌کند که فهرستی از رشته‌ها را بر اساس مقدار Isize ایجاد می‌کند. برای هر حالت در FSM، تعداد تصادفی انتقال بین ۱ و Isize ایجاد می‌کند. برای هر انتقال، به طور تصادفی یک نام انتقال را از لیست نام‌های ممکن انتخاب می‌کند، یک مقدار خروجی تصادفی ۰ یا ۱ ایجاد می‌کند، و به طور تصادفی یک حالت هدف را از لیست حالت‌ها انتخاب می‌کند. سپس این انتقال را برای وضعیت فعلی به نمودار اضافه می‌کند.

- متد create fsm با ایجاد دایرکتوری به نام fsm در دایرکتوری فعلی کار شروع می‌شود. سپس با استفاده از روش generate random graph یک نمودار تصادفی برای FSM تولید می‌کند. برای هر حالت در FSM روی انتقال‌های آن حالت تکرار می‌شود و یک خط در فایل متنی با فرمت مشخص شده می‌نویسد. در ادامه FSM را در یک فایل متنی با فرمت زیر می‌نویسد:

state – transition/output → target_state

در اینجا معنای هر قسمت از خط آمده است:

- state : وضعیت فعلی. FSM.

- transition : نام انتقالی که توسط نماد ورودی ایجاد می‌شود.

- output : خروجی حاصل از انتقال (۰ یا ۱).

- target_state : حالتی که FSM پس از راه اندازی انتقال به آن منتقل می‌شود.

در اینجا مثالی از نحوه ظاهر خروجی یک FSM ساده آورده شده است:

1 – c/1 → 2

$$1 - e/1 \rightarrow 5$$

$$1 - d/1 \rightarrow 5$$

$$2 - e/0 \rightarrow 6$$

$$2 - c/0 \rightarrow 3$$

$$3 - b/0 \rightarrow 1$$

$$3 - c/1 \rightarrow 5$$

$$4 - b/1 \rightarrow 6$$

$$4 - a/0 \rightarrow 1$$

$$5 - e/0 \rightarrow 1$$

$$6 - b/1 \rightarrow 5$$

$$6 - c/0 \rightarrow 1$$

$$6 - d/0 \rightarrow 5$$

$$6 - e/0 \rightarrow 1$$

$$7 - a/1 \rightarrow 5$$

$$7 - b/0 \rightarrow 2$$

در این مثال، FSM دارای هفت حالت و پنج انتقال است. برای مثال، انتقال اول از حالت ۱ به حالت ۲ با ورودی a با خروجی ۱ می‌رود.

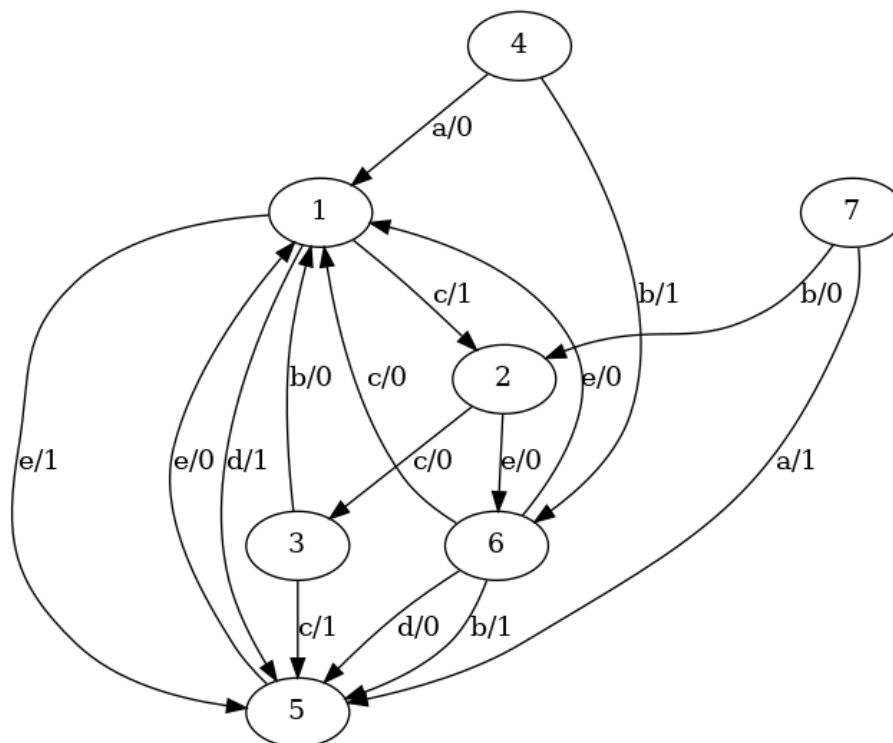
- متد render fsm از کتابخانه graphviz برای رندر FSM به عنوان تصویر PNG استفاده می‌کند و آن را در دایرکتوری fsm ذخیره می‌کند. با ایجاد یک Dot object شروع می‌شود، که برای نمایش FSM به عنوان یک گراف جهت‌دار استفاده می‌شود. سپس گره‌ها^۵ را برای هر حالت و یال‌ها^۶ را برای هر انتقال به نمودار اضافه می‌کند. در نهایت، نمودار را به صورت تصویر PNG ۱.۳ ارائه می‌کند و آن را در دایرکتوری fsm ذخیره می‌کند.

یکی از جنبه‌های مهم FSM ها توانایی آنها در مدل سازی سیستم های پیچیده با استفاده از اجزای نسبتا

^۵Node

^۶Edge

ساده است. با تجزیه یک سیستم به تعداد محدودی از حالت‌ها و انتقال‌ها، یک FSM می‌تواند توصیفی واضح و مختصر از رفتار سیستم ارائه دهد. این باعث می‌شود FSM‌ها برای مدل‌سازی و تجزیه و تحلیل طیف گسترده‌ای از سیستم‌ها، از جمله سیستم‌هایی با رفتار پیچیده و غیرخطی مفید باشند. به طور کلی، کد ارائه شده ابزار مفیدی برای تولید و تجسم FSM‌های تصادفی است که می‌تواند برای آزمایش و آزمایش در زمینه‌های مختلف استفاده شود.

شکل ۱.۳: نمونه‌ای از FSM‌های تصادفی تولید شده

۳.۲.۳ اجرای الگوریتم یادگیری مدل

در زمینه یادگیری ماشین‌ها^۷، فرآیند یادگیری شامل استنباط یک ماشین حالت متناهی (FSM) است که به طور دقیق رفتار یک سیستم ناشناخته را مدل می‌کند. هدف یادگیری ساختار زیربنایی سیستم از مجموعه نمونه‌های ورودی/خروجی ارائه شده توسط سیستم است. فرآیند یادگیری معمولاً شامل چندین دور تعامل بین یادگیرنده و سیستم است.

⁷Automata learning

در هر دور، یادگیرنده یک فرضیه FSM تولید می‌کند که رفتار مشاهده شده سیستم را توضیح می‌دهد. سپس فرضیه FSM با ارسال دنباله‌های ورودی و مقایسه خروجی فرضیه FSM با خروجی واقعی سیستم در برابر سیستم آزمایش می‌شود. اگر فرضیه FSM به درستی رفتار سیستم را مدل کند، فرآیند یادگیری به دور بعدی ادامه می‌یابد. در غیر این صورت، یادگیرنده بر اساس مغایرت‌های مشاهده شده، فرضیه FSM را اصلاح می‌کند و دور جدیدی را آغاز می‌کند.

فرآیند یادگیری را می‌توان به دو مرحله اصلی تقسیم کرد: مرحله یادگیری و مرحله آزمایش. در مرحله یادگیری، یادگیرنده برای ایجاد یک فرضیه FSM با سیستم تعامل دارد. در مرحله آزمون، یادگیرنده با ارسال توالی‌های ورودی و مقایسه خروجی فرضیه FSM با خروجی واقعی سیستم، صحت فرضیه FSM را ارزیابی می‌کند. از مفاهیم اساسی در زمینه تئوری ماشین^۸ و یادگیری ماشین Membership query ها و Equivalence query [۲] ها هستند. Membership query درخواستی برای تعیین اینکه آیا یک دنباله ورودی داده شده توسط یک ماشین حالت محدود پذیرفته یا رد شده است. در مقابل، یک Equivalence query درخواستی برای مقایسه دو FSM و تعیین اینکه آیا آنها یک زبان را قبول دارند یا خیر است. این پرسش‌ها معمولاً در زمینه یادگیری خودکار استفاده می‌شوند، جایی که هدف استنباط FSM است که به درستی رفتار یک سیستم ناشناخته را مدل‌سازی می‌کند.

در زمینه کار ما، از Membership query و Equivalence query برای ارزیابی عملکرد الگوریتم‌های یادگیری مدل و تجزیه و تحلیل تأثیر ویژگی‌های مختلف FSM‌ها بر فرآیند یادگیری استفاده شد. تعداد بازنشانی‌های Membership query و Equivalence query برای نظارت بر پیشرفت فرآیند یادگیری و شناسایی تنگناهای بالقوه استفاده میشوند. با تجزیه و تحلیل این عوامل، هدف ما شناسایی فرصت‌هایی برای بهبود کارایی فرآیند یادگیری و توسعه الگوریتم‌های یادگیری مدل بهتر است که می‌تواند تعداد دورها و بازنشانی‌های مورد نیاز برای استنتاج دقیق مدل را کاهش دهد.

در مطالعه قبلی [۳]، از الگوریتم Lstar [۱] برای یادگیری مدل استفاده شد. برای بررسی تأثیر ویژگی‌های مختلف ماشین‌های حالت محدود (FSM) بر فرآیند یادگیری، کد پایه را تغییر دادیم تا FSM‌های در حال اجرا را فعال کرده و تعداد دورها، بازنشانی‌های Membership query و بازنشانی‌های Equivalence query را ثبت کنیم. سپس این ویژگی‌ها برای شناسایی تأثیرگذارترین عوامل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. هدف، تولید

⁸ Automata theory⁹ Reset

FSM های پیچیده برای مطالعات بیشتر و ارزیابی عملکرد الگوریتم های یادگیری مدل در کاهش تعداد دورها و تنظیم مجدد، در مقایسه با الگوریتم Lstar بود. فرآیند یادگیری می تواند از نظر محاسباتی گران باشد، به ویژه برای سیستم های پیچیده با فضاهای ورودی/خروجی بزرگ. بنابراین، توسعه الگوریتم های یادگیری مدل کارآمد که می تواند تعداد دورها و پرس وجوهای مورد نیاز برای استنتاج مدل دقیق را به حداقل برساند، یک حوزه مهم تحقیق در یادگیری ماشین است.

۴.۲.۳ استخراج ویژگی ها

پس از تولید مجموعه ای از ماشین های حالت منتهی و استفاده از آنها برای ارزیابی عملکرد الگوریتم یادگیری خود، به استخراج ویژگی هایی پرداختیم که می توانند بر فرآیند یادگیری تأثیر بگذارند. به طور خاص، ما تعداد دورهای مورد نیاز توسط الگوریتم را برای یادگیری دقیق FSM تجزیه و تحلیل کردیم. ما فرض کردیم که ویژگی های خاصی از، FSM مانند اندازه، پیچیدگی، و رفتار ورودی/خروجی آنها، می تواند تأثیر قابل توجهی بر فرآیند یادگیری داشته باشد. برای آزمایش این فرضیه، ما یک تحلیل ویژگی^{۱۰} را با محاسبه همبستگی بین دوره های یادگیری و ویژگی های مختلف FSM انجام دادیم. ما چندین ویژگی را شناسایی کردیم که با تعداد دورها همبستگی داشتند و از این اطلاعات برای ایجاد مجموعه ای از دستورالعمل ها برای طراحی FSM هایی استفاده کردیم که برای یادگیری کارآمدتر سازگار هستند.

۱.۴.۲.۳ درجه همبندی یال های جهت دار

در تئوری گراف، "درجه همبندی یال های جهت دار"^{۱۱} به حداقل تعداد یال های جهت دار اطلاق می شود که باید از یک گراف جهت دار حذف شوند تا اتصال آن قطع شود. به عبارت دیگر، معیاری برای استحکام اتصال گراف در حضور شکست یال ها است.

مفهوم درجه همبندی یال های جهت دار ارتباط نزدیکی با همبندی راس دارد، که حداقل تعداد راس هایی را که باید از یک گراف غیر جهت دار حذف شوند تا قطع شود، اندازه گیری می کند. با این حال، در گراف های جهت دار، مفهوم همبندی راس به خوبی تعریف نشده است، زیرا حذف یک راس ممکن است لزوماً گراف را قطع نکند.

¹⁰Feature analysis

¹¹Arc connectivity

بنابراین، درجه همبندی یال‌های جهت‌دار اغلب به عنوان یک معیار جایگزین برای اتصال در نمودارهای جهت دار استفاده می‌شود.

درجه همبندی یال‌های جهت‌دار یک ویژگی مفید برای شناسایی مهم‌ترین یال‌های جهت‌دار در یک ماشین حالت متناهی و برای انتخاب بهترین مدل مناسب برای یک مجموعه داده معین است. با محاسبه درجه همبندی یال‌های جهت‌دار FSM‌های مختلف، می‌توانیم تعیین کنیم که کدام مدل‌ها در برابر خرابی یال‌ها مقاوم‌تر و انعطاف پذیرتر هستند و بنابراین احتمال بیشتری دارد که رفتار زیربنایی سیستم را به دقت ثبت کنند.

علاوه بر این، اتصال قوس می‌تواند برای بهینه‌سازی فرآیند یادگیری با هدایت انتخاب توالی‌های ورودی/خروجی که به احتمال زیاد ویژگی‌های حیاتی FSM را آشکار می‌کنند، استفاده شود. با تمرکز بر روی مهم‌ترین یال‌ها، می‌توانیم ابعاد فضای جستجو را کاهش دهیم و کارایی الگوریتم یادگیری را بهبود بخشیم. این می‌تواند به ویژه برای FSM‌های بزرگ و پیچیده مفید باشد، جایی که تعداد توالی‌های ورودی/خروجی ممکن به شدت زیاد است. به طور خلاصه، ترکیب اتصال قوس به عنوان یک ویژگی در فرآیند یادگیری مدل می‌تواند به شناسایی مناسب‌ترین FSM‌ها برای یک مجموعه داده معین و بهبود کارایی الگوریتم یادگیری کمک کند.

برای محاسبه درجه همبندی یال‌های جهت‌دار یک ماشین حالت متناهی، از الگوریتم Ford-Fulkerson به همراه کتابخانه NetworkX در پایتون استفاده کردیم. الگوریتم Ford-Fulkerson یک الگوریتم کلاسیک برای محاسبه حداکثر جریان در یک شبکه است. در این حالت، از آن برای محاسبه حداکثر تعداد مسیرهای ناهمگون یال از حالت اولیه تا حالت نهایی FSM استفاده کردیم.

FSM را به عنوان یک گراف جهت‌دار با استفاده از ساختار داده dictionary نشان دادیم، جایی که هر کلید یک حالت را نشان می‌دهد و هر مقدار فهرستی از یال‌های خروجی را نشان می‌دهد.

برای محاسبه درجه همبندی یال‌های جهت‌دار، گراف ابتدا به یک شی NetworkX DiGraph تبدیل می‌شود. سپس یک گره مبدا و یک گره نهایی به گراف اضافه می‌شوند تا به ترتیب حالت‌های اولیه و نهایی را نشان دهند. گره مبدا به همه حالت‌ها به جز حالت اولیه و حالت نهایی به گره نهایی متصل است. به هر یال ظرفیت ۱ و جریان اختصاص داده شده است. سپس مقدار حداکثر جریان محاسبه می‌شود. حداکثر جریان نشان دهنده حداکثر تعداد مسیرهای پراکنده یال از حالت اولیه تا حالت نهایی است.

در نهایت، درجه همبندی یال‌های جهت‌دار به عنوان تعداد یال‌ها در dictionary جریان منهای ۲ محاسبه می‌شود. این مقدار نشان دهنده حداقل تعداد یالی است که باید از نمودار حذف شوند تا حالت اولیه و نهایی قطع شود.

۲.۴.۲.۳ نسبت ورودی‌ها به تعداد حالت‌ها

نسبت ورودی‌ها به تعداد حالت‌ها^{۱۲} پارامتری است که معمولاً در تجزیه و تحلیل ماشین‌های حالت متناهی استفاده می‌شود. نسبت ورودی به حالت معیار مهمی از پیچیدگی یک FSM است. به طور کلی، نسبت ورودی به حالت بالاتر نشان‌دهنده یک FSM پیچیده‌تر است، زیرا به این معنی است که هر حالت باید بتواند تعداد بیشتری از ترکیب‌های ورودی را مدیریت کند. برعکس، نسبت ورودی به حالت پایین‌تر نشان‌دهنده یک FSM ساده‌تر است، زیرا هر حالت باید ترکیب‌های ورودی کمتری را مدیریت کند.

برای مثال، نسبت ورودی به حالت یکی از چندین عاملی است که می‌تواند بر طراحی و بهینه‌سازی مدارهای دیجیتال تأثیر بگذارد. برای مثال، نسبت ورودی به حالت بالا ممکن است به مدارهای پیچیده‌تری برای پیاده‌سازی FSM نیاز داشته باشد، در حالی که نسبت ورودی به حالت پایین ممکن است منجر به یک مدار کوچکتر، سریعتر، اما کمتر انعطاف‌پذیر شود.

۳.۴.۲.۳ میانگین طول مسیر

میانگین طول مسیر یک ویژگی مفید برای توصیف پیچیدگی و کارایی یک ماشین حالت متناهی است. میانگین طول کوتاه‌ترین مسیرها را بین تمام جفت‌های حالت در FSM اندازه‌گیری می‌کند و می‌تواند برای مقایسه ویژگی‌های ساختاری FSM‌های مختلف استفاده شود. برای محاسبه میانگین طول مسیر، از کتابخانه NetworkX در پایتون برای محاسبه کوتاه‌ترین طول مسیر بین تمام جفت‌های حالت در FSM استفاده می‌کند. الگوریتم به صورت زیر کار می‌کند:

ابتدا FSM به یک شی NetworkX DiGraph تبدیل می‌شود. سپس، یک dictionary ایجاد می‌شود تا کوتاه‌ترین طول مسیرها را بین تمام جفت‌گره‌ها ذخیره کند. کوتاه‌ترین طول مسیر با استفاده از کتابخانه NetworkX محاسبه می‌شود. در مرحله بعد، میانگین طول مسیر با جمع کردن کوتاه‌ترین طول مسیر بین تمام جفت‌گره‌ها و تقسیم بر تعداد کل جفت‌ها محاسبه می‌شود. اگر کوتاه‌ترین مسیر بین دو گره وجود نداشته باشد، طول مسیر بی‌نهایت در نظر گرفته می‌شود. مقدار به دست آمده نشان‌دهنده طول متوسط کوتاه‌ترین مسیرها بین تمام جفت‌های حالت در FSM است.

میانگین طول مسیر می‌تواند یک ویژگی مفید برای شناسایی FSM‌هایی باشد که کم و بیش از سایرین پیچیده

¹²Input-to-state ratio

هستند. میانگین طول مسیر بالاتر نشان‌دهنده یک FSM پیچیده‌تر با مسیرهای طولانی‌تر بین حالت‌ها است، در حالی که میانگین طول مسیر کمتر نشان‌دهنده یک FSM ساده‌تر با مسیرهای کوتاه‌تر بین حالت‌ها است. این اطلاعات می‌تواند برای هدایت انتخاب الگوریتم‌های یادگیری مناسب و بهینه‌سازی طراحی FSM‌ها برای کاربردهای خاص مورد استفاده قرار گیرد.

به طور خلاصه، کد بالا از کتابخانه NetworkX برای محاسبه میانگین طول مسیر یک FSM معین استفاده می‌کند. این الگوریتم با محاسبه کوتاه‌ترین طول مسیر بین تمام جفت‌ها و سپس محاسبه میانگین آن طول‌ها کار می‌کند. مقدار به دست آمده را می‌توان به عنوان یک ویژگی برای مقایسه ویژگی‌های ساختاری FSM‌های مختلف و برای بهینه‌سازی طراحی آن‌ها برای کاربردهای خاص استفاده کرد.

۴.۴.۲.۳ فرکانس انتقال حالت

فرکانس انتقال حالت^{۱۳} یک ویژگی مفید برای توصیف فرکانس انتقال حالت در یک ماشین حالت متناهی (FSM) است. تعداد کل دفعاتی که هر انتقال حالت در FSM رخ می‌دهد را اندازه‌گیری می‌کند و می‌تواند برای شناسایی متداول‌ترین یا مهم‌ترین انتقال‌ها در سیستم استفاده شود. برای محاسبه فرکانس انتقال حالت، کد بالا تعداد دفعاتی را که هر انتقال حالت در FSM رخ می‌دهد، می‌شمارد. الگوریتم به صورت زیر کار می‌کند: اول، FSM به عنوان یک ساختار داده‌ی dictionary نشان داده می‌شود، که در آن هر کلید نشان‌دهنده یک انتقال حالت و هر مقدار نشان‌دهنده لیستی از نمادهای ورودی/خروجی مرتبط با آن انتقال است. سپس، الگوریتم بر روی تمام انتقال‌های حالت ممکن در FSM تکرار می‌شود و فرکانس هر گذار را با جمع کردن تعداد جفت‌های نماد ورودی/خروجی مرتبط با آن انتقال، شمارش می‌کند. مقدار حاصل تعداد کل دفعاتی را نشان می‌دهد که هر انتقال حالت در FSM رخ می‌دهد و می‌تواند به عنوان یک ویژگی برای مشخص کردن فرکانس و اهمیت انتقال حالت‌های مختلف در سیستم استفاده شود.

فرکانس انتقال حالت می‌تواند یک ویژگی مفید برای شناسایی مهم‌ترین یا متداول‌ترین انتقال‌ها در FSM باشد. این اطلاعات می‌تواند برای هدایت انتخاب الگوریتم‌های یادگیری مناسب و بهینه‌سازی طراحی FSM‌ها برای کاربردهای خاص مورد استفاده قرار گیرد.

¹³State transition frequency

۵.۴.۲.۳ پوشش حالت

پوشش حالت^{۱۴} یک ویژگی مفید برای توصیف جامعیت یک ماشین حالت متناهی در نمایش رفتار یک سیستم است. پوشش حالت درصد حالت‌هایی را در FSM اندازه‌گیری می‌کند که حداقل یک دنباله ورودی از آنها بازدید می‌شود و می‌تواند برای شناسایی کامل بودن و دقت FSM در ثبت رفتار سیستم استفاده شود. برای محاسبه پوشش حالت، از کتابخانه NetworkX در پایتون برای محاسبه کوتاه‌ترین طول مسیر از هر حالت در FSM به همه حالت‌های دیگر استفاده می‌کند. ابتدا FSM به یک شی DiGraph NetworkX تبدیل می‌شود. سپس، الگوریتم بر روی تمام حالت‌های ممکن در FSM تکرار می‌شود و مجموعه حالت‌های بازدید شده را با یافتن کوتاه‌ترین طول مسیر از آن حالت تا همه حالت‌های دیگر در FSM محاسبه می‌کند. مجموعه به دست آمده حالت‌هایی را نشان می‌دهد که حداقل یک دنباله ورودی از آنها بازدید می‌کند. در نهایت، پوشش حالت با تقسیم تعداد حالت‌های بازدید شده بر تعداد کل حالت‌ها در FSM محاسبه می‌شود. مقدار به دست آمده نشان دهنده درصد حالت‌هایی در FSM است که حداقل یک دنباله ورودی از آنها بازدید می‌کند و می‌تواند به عنوان یک ویژگی برای توصیف جامعیت و دقت FSM در نمایش رفتار سیستم استفاده شود.

پوشش حالت می‌تواند یک ویژگی مفید برای شناسایی کامل بودن و دقت FSM در نمایش رفتار سیستم باشد. پوشش حالت بیشتر نشان‌دهنده FSM جامع‌تر و دقیق‌تر است که درصد بیشتری از رفتار سیستم را ثبت می‌کند، در حالی که پوشش وضعیت کمتر نشان‌دهنده FSM کمتر جامع و دقیق‌تر است که درصد کمتری از رفتار سیستم را نشان می‌دهد. این اطلاعات می‌تواند برای هدایت انتخاب الگوریتم‌های یادگیری مناسب و بهینه سازی طراحی FSM‌ها برای کاربردهای خاص مورد استفاده قرار گیرد.

۶.۴.۲.۳ آنتروپی حالت

آنتروپی حالت^{۱۵} یک ویژگی مفید برای مشخص کردن عدم قطعیت یا تصادفی یک ماشین حالت متناهی در نمایش رفتار یک سیستم است. آنتروپی سطح عدم قطعیت یا تصادفی بودن توزیع حالت‌های بازدید شده توسط FSM را اندازه‌گیری می‌کند و می‌تواند برای شناسایی پیچیدگی و تنوع رفتار سیستم استفاده شود.

¹⁴State coverage¹⁵State entropy

برای محاسبه آنتروپی حالت، کتابخانه NetworkX و کتابخانه NumPy در پایتون برای محاسبه آنتروپی توزیع حالت استفاده می‌کند. ابتدا FSM به یک شی NetworkX DiGraph تبدیل می‌شود. سپس، الگوریتم بر روی همه حالت‌های ممکن در FSM تکرار می‌شود و فرکانس هر حالت را با یافتن کوتاه‌ترین طول مسیر از آن حالت تا همه حالت‌های دیگر در FSM محاسبه می‌کند. لیست به دست آمده نشان دهنده بسامد هر حالت در FSM است. در مرحله بعد، فرکانس‌های حالت با تقسیم هر فرکانس بر تعداد کل حالت‌های بازدید شده به احتمالات نرمال می‌شوند. احتمالات به دست آمده نشان دهنده احتمال بازدید از هر حالت توسط FSM است. در نهایت، آنتروپی حالت با اعمال فرمول آنتروپی برای توزیع احتمال حالت‌ها محاسبه می‌شود. مقدار به دست آمده نشان دهنده سطح عدم قطعیت یا تصادفی در توزیع حالت‌های بازدید شده توسط FSM است و می‌تواند به عنوان ویژگی برای توصیف پیچیدگی و تنوع رفتار سیستم استفاده شود.

آنتروپی حالت می‌تواند یک ویژگی مفید برای شناسایی پیچیدگی و تنوع رفتار سیستم باشد. آنتروپی حالت بالاتر نشان دهنده رفتار سیستمی متنوع‌تر و پیچیده‌تر با سطح عدم قطعیت یا تصادفی بیشتر در توزیع حالت‌های بازدید شده توسط FSM است، در حالی که آنتروپی حالت پایین‌تر نشان دهنده رفتار سیستم کمتر متنوع و پیچیده‌تر با سطح پایین‌تر عدم قطعیت یا عدم اطمینان است. تصادفی در توزیع ایالات بازدید شده توسط FSM این اطلاعات می‌تواند برای هدایت انتخاب الگوریتم‌های یادگیری مناسب و بهینه‌سازی طراحی FSM‌ها برای کاربردهای خاص مورد استفاده قرار گیرد.

۷.۴.۲.۳ پیچیدگی حالت

پیچیدگی حالت^{۱۶} یک ویژگی مفید برای توصیف پیچیدگی یک ماشین حالت متناهی در نمایش رفتار یک سیستم است. سطح پیچیدگی هر حالت را در FSM اندازه‌گیری می‌کند و می‌تواند برای شناسایی سطح تلاش مورد نیاز برای درک و تحلیل رفتار سیستم استفاده شود.

برای محاسبه پیچیدگی حالت، کتابخانه NetworkX و کتابخانه NumPy در پایتون برای محاسبه پیچیدگی هر حالت در FSM استفاده می‌کند. ابتدا FSM به یک شی NetworkX DiGraph تبدیل می‌شود. سپس، الگوریتم بر روی تمام حالت‌های ممکن در FSM تکرار می‌شود و پیچیدگی هر حالت را با یافتن حداکثر کوتاه‌ترین طول مسیر از آن حالت تا همه حالت‌های دیگر در FSM محاسبه می‌کند. لیست به دست آمده نشان دهنده

¹⁶State complexity

پیچیدگی هر حالت در FSM است.

در نهایت، میانگین پیچیدگی حالت با در نظر گرفتن میانگین مقادیر پیچیدگی برای همه حالت‌ها در FSM محاسبه می‌شود. مقدار به دست آمده نشان دهنده سطح متوسط پیچیدگی حالت‌ها در FSM است و می‌تواند به عنوان ویژگی برای توصیف پیچیدگی رفتار سیستم استفاده شود.

پیچیدگی حالت می‌تواند یک ویژگی مفید برای شناسایی سطح تلاش مورد نیاز برای درک و تجزیه و تحلیل رفتار سیستم باشد. پیچیدگی حالت بالاتر نشان‌دهنده یک رفتار سیستم پیچیده‌تر است که ممکن است به تلاش بیشتری برای تجزیه و تحلیل و درک نیاز داشته باشد، در حالی که پیچیدگی حالت پایین‌تر نشان‌دهنده یک رفتار سیستم ساده‌تر است که ممکن است تجزیه و تحلیل و درک آسان‌تر باشد. این اطلاعات می‌تواند برای هدایت انتخاب الگوریتم‌های یادگیری مناسب و بهینه‌سازی طراحی FSM‌ها برای کاربردهای خاص مورد استفاده قرار گیرد.

۸.۴.۲.۳ پوشش انتقال

پوشش انتقال^{۱۷} یک ویژگی مفید برای توصیف جامعیت یک ماشین حالت متناهی در نمایش رفتار یک سیستم است. درصد انتقال در FSM را که حداقل توسط یک دنباله ورودی انجام می‌شود اندازه‌گیری می‌کند و می‌تواند برای شناسایی کامل بودن و دقت FSM در ثبت رفتار سیستم استفاده شود.

برای محاسبه پوشش انتقال، از کتابخانه NetworkX در پایتون برای محاسبه درصد انتقال‌های گرفته شده استفاده می‌کنیم. ابتدا FSM به یک شی NetworkX DiGraph تبدیل می‌شود. سپس، الگوریتم تعداد کل انتقال‌ها در FSM و تعداد انتقال‌های گرفته شده را با تکرار روی تمام حالت‌های ممکن در FSM و شمارش تعداد یال‌های خروجی از هر حالت محاسبه می‌کند.

در نهایت، پوشش انتقال با تقسیم تعداد انتقال‌های گرفته شده بر تعداد کل انتقال‌ها در FSM محاسبه می‌شود. مقدار به دست آمده نشان دهنده درصد انتقال در FSM است که توسط حداقل یک دنباله ورودی گرفته شده است و می‌تواند به عنوان ویژگی برای توصیف جامعیت و دقت FSM در نمایش رفتار سیستم استفاده شود.

پوشش انتقال می‌تواند یک ویژگی مفید برای شناسایی کامل بودن و دقت FSM در نمایش رفتار سیستم باشد. پوشش انتقال بالاتر نشان‌دهنده یک FSM جامع‌تر و دقیق‌تر است که درصد بیشتری از رفتار سیستم را

¹⁷Transition coverage

نشان می‌دهد، در حالی که پوشش انتقال کمتر نشان‌دهنده یک FSM کمتر جامع و دقیق است که درصد کمتری از رفتار سیستم را نشان می‌دهد. این اطلاعات می‌تواند برای هدایت انتخاب الگوریتم‌های یادگیری مناسب و بهینه‌سازی طراحی FSM‌ها برای کاربردهای خاص مورد استفاده قرار گیرد.

۵.۲.۳ تحلیل داده‌ها

پس از استخراج ویژگی‌های ماشین‌های حالت متناهی، گام بعدی انجام تجزیه و تحلیل داده‌ها بر روی آنها برای شناسایی ویژگی‌هایی بود که بیشترین تأثیر را بر پیچیدگی FSM دارند. این تحلیل برای به دست آوردن بینشی در مورد روابط بین ویژگی‌ها و پیچیدگی FSM و شناسایی مهم‌ترین ویژگی‌ها برای مدل‌سازی و بهینه‌سازی انجام شد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تکنیک‌های آماری و یادگیری ماشینی، مانند تحلیل همبستگی^{۱۸}، انتخاب ویژگی^{۱۹} و مدل‌سازی انجام شد. تحلیل همبستگی برای شناسایی روابط زوجی بین ویژگی‌ها و پیچیدگی FSM استفاده شد، در حالی که انتخاب ویژگی برای شناسایی زیرمجموعه ویژگی‌هایی که بیشترین تأثیر را بر پیچیدگی FSM دارند، استفاده شد.

بینش به دست آمده از تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌تواند برای هدایت انتخاب الگوریتم‌های یادگیری مناسب و بهینه‌سازی طراحی FSM‌ها برای کاربردهای خاص مورد استفاده قرار گیرد. به عنوان مثال، اگر مشخص شود که ویژگی‌های آنتروپی حالت برای یک برنامه خاص مهم‌ترین هستند، ممکن است به یک الگوریتم یادگیری که بتواند به طور موثر تنوع و پیچیدگی FSM را ضبط و مدل‌سازی کند، مورد نیاز است. از سوی دیگر، اگر مشخص شود که ویژگی پوشش انتقال برای یک برنامه خاص مهم‌تر است، یک الگوریتم یادگیری ساده‌تر ممکن است کافی باشد.

به طور کلی، تجزیه و تحلیل داده‌ها بینش‌های ارزشمندی را در مورد روابط بین ویژگی‌ها و پیچیدگی FSM‌ها ارائه کرد و مهم‌ترین ویژگی‌ها را برای مدل‌سازی و بهینه‌سازی شناسایی کرد. این بینش‌ها را می‌توان برای هدایت طراحی و توسعه FSM‌ها برای طیف گسترده‌ای از کاربردها، از جمله اتوماسیون استفاده کرد.

¹⁸Correlation analysis

¹⁹Feature selection

SUL Name	Num States	Num Inputs	Self Loops	All Paths	Arch Connectivity	Average Path Length	State Transition Frequency	State Coverage	State Entropy	State Complexity	Transition Coverage	Input-to-state Ratio	Rounds
0 fsm_0	9	42	0.666667	186.888889	51	42.0	0	1.214286	5.304687	1.0	1.0	4.666667	3
1 fsm_1	5	13	0.400000	25.000000	18	13.0	0	1.384615	3.666390	1.0	1.0	2.600000	1
2 fsm_2	15	24	0.533333	35.400000	39	24.0	0	1.625000	4.459992	1.0	1.0	1.600000	1
3 fsm_3	7	31	0.714286	116.571429	38	31.0	0	1.225806	4.895444	1.0	1.0	4.428571	3
4 fsm_4	11	17	0.090909	26.272727	28	17.0	0	1.647059	4.007905	1.0	1.0	1.545455	1
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
995 fsm_995	9	7	0.666667	5.444444	16	7.0	0	2.285714	2.709983	1.0	1.0	0.777778	1
996 fsm_996	8	26	0.750000	81.375000	34	26.0	0	1.307692	4.600507	1.0	1.0	3.250000	1
997 fsm_997	16	19	0.437500	22.562500	35	19.0	0	1.842105	4.110737	1.0	1.0	1.187500	1
998 fsm_998	14	14	0.214286	14.000000	28	14.0	0	2.000000	3.631357	1.0	1.0	1.000000	1
999 fsm_999	2	4	0.000000	6.500000	6	4.0	0	1.500000	1.974938	1.0	1.0	2.000000	1

شکل ۲.۳: نمونه‌ای از ویژگی‌های انتخاب شده برای تحلیل داده

۱.۵.۲.۳ تحلیل همبستگی

برای محاسبه همبستگی، همبستگی زوجی بین تمام ستون‌های DataFrame را محاسبه می‌کنیم. ماتریس همبستگی حاصل یک ماتریس مربع است که در آن عناصر قطری ۱ هستند (زیرا یک متغیر کاملاً با خودش همبستگی دارد) و عناصر خارج از مورب ضرایب همبستگی بین جفت متغیرها هستند. ضریب همبستگی معیاری از رابطه خطی بین دو متغیر است و می‌تواند از -۱ (همبستگی منفی کامل) تا ۱ (همبستگی مثبت کامل) متغیر باشد که ۰ نشان دهنده عدم وجود همبستگی است.

برای انتخاب بهترین ویژگی‌های که در پیچیدگی FSM تاثیرگذارند، همبستگی بین ستون 'Rounds' و تمام ستون‌های دیگر در DataFrame را محاسبه می‌کند. با بررسی همبستگی بین ستون 'Rounds' و تمام ستون‌های دیگر در DataFrame، می‌توانیم بینش‌هایی در مورد روابط بین این متغیرها و ستون 'Rounds' بدست آوریم. به عنوان مثال، اگر متغیری دارای همبستگی مثبت بالایی با ستون 'Rounds' باشد، نشان می‌دهد که با افزایش مقدار آن متغیر، تعداد دورها نیز تمایل به افزایش دارد. از سوی دیگر، اگر متغیری با ستون 'Rounds' همبستگی منفی بالایی داشته باشد، نشان می‌دهد که با افزایش مقدار آن متغیر، تعداد دورها کاهش می‌یابد.

به طور کلی، محاسبات همبستگی بین متغیرها یک تکنیک مفید برای شناسایی الگوها و روابط در داده‌ها است و می‌تواند برای هدایت انتخاب مدل‌های یادگیری ماشین مناسب و تکنیک‌های مهندسی ویژگی استفاده شود.

۲.۵.۲.۳ خوشه‌بندی

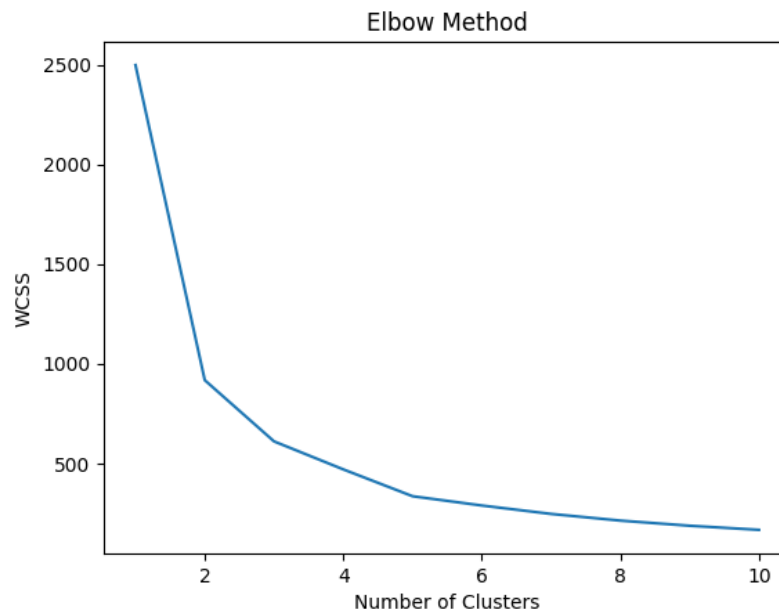
در ادامه، با استفاده از الگوریتم K-Means در حال انجام تجزیه و تحلیل خوشه‌بندی بر روی داده‌های DataFrame هستیم. هدف از خوشه‌بندی این است که نقاط داده مشابه را بر اساس ویژگی‌های آنها گروه‌بندی

کنیم، بدون اینکه دانش قبلی در مورد اینکه کدام نقاط داده در کدام گروه قرار دارند.

در ابتدا، مجموع مربع‌های درون خوشه‌ای (WCSS) را برای تعداد خوشه‌های مختلف با استفاده از روش elbow محاسبه می‌کند. WCSS اندازه‌گیری است که نشان می‌دهد نقاط داده در یک خوشه چقدر از مرکز خوشه پخش می‌شوند. روش elbow شامل ترسیم تعداد خوشه‌ها در برابر WCSS و انتخاب تعداد خوشه‌هایی است که کاهش WCSS شروع به تراز کردن می‌کند. ۳.۳ این به عنوان یک مبادله خوب بین تعداد خوشه‌ها و کیفیت خوشه‌بندی در نظر گرفته می‌شود.

بخش دوم کد از خوشه‌بندی K-Means برای گروه‌بندی نقاط داده در دو خوشه، بر اساس تعداد بهینه خوشه‌های شناسایی شده با استفاده از روش elbow استفاده می‌کند. همچنین از الگوریتم روش مقداردهی اولیه K-Means++ استفاده می‌کند که روش کارآمدتر و دقیق‌تری برای انتخاب مرکزهای خوشه Centroid اولیه است. آرگومان `random_state=42` دانه تصادفی را برای تکرارپذیری تنظیم می‌کند. در ادامه هر نقطه داده را بر اساس نزدیکی آن به مرکز هر خوشه به یک خوشه اختصاص می‌دهد.

در انتها، برای رسم توزیع ستون 'Rounds' برای هر خوشه، از نمودار ویولن استفاده می‌شود. این رابطه بین برجسب‌های خوشه و ستون 'Rounds' را تجسم می‌کند و می‌تواند به شناسایی هر گونه الگوی تفاوت بین خوشه‌ها کمک کند.

شکل ۳.۳: تعداد بهینه خوشه‌ها با استفاده از روش elbow

در ادامه، از خوشه بندی K-Means برای گروه بندی داده ها در DataFrame به دو خوشه استفاده می کنیم و سپس مرکز هر خوشه را محاسبه می کنیم. مرکزها مقادیر میانگین ویژگی های هر خوشه هستند و می توانند برای تفسیر ویژگی های هر خوشه استفاده شوند. به طور کلی، با محاسبه مرکزهای هر خوشه و مقادیر ویژگی هایی را که برای تمایز بین خوشه ها مهم هستند، می توانیم ویژگی های خوشه های مختلف را درک کرده و هر گونه الگو یا رابطه بین ویژگی ها و برجسب های خوشه شناسایی کنیم.

۳.۵.۲.۳ مدل رگرسیون جنگل تصادفی

رگرسیون جنگل تصادفی^{۲۰} یک الگوریتم یادگیری ماشین است که چندین درخت تصمیم را برای ایجاد یک مدل پیش‌بینی دقیق‌تر ترکیب می‌کند. هر درخت تصمیم بر روی یک زیرمجموعه تصادفی از داده ها و یک زیرمجموعه تصادفی از ویژگی ها آموزش داده می شود که به کاهش بیش از حد برازش و افزایش توانایی تعمیم مدل کمک می کند. در طول پیش‌بینی، الگوریتم میانگین پیش‌بینی ها را از تمام درخت های تصمیم می گیرد تا پیش‌بینی نهایی را انجام دهد. رگرسیون جنگل تصادفی یک الگوریتم قدرتمند و انعطاف پذیر است که می تواند برای طیف گسترده ای از مسائل رگرسیون استفاده شود و تجزیه و تحلیل اهمیت ویژگی آن می تواند بینش های ارزشمندی را در مورد روابط بین متغیرها در یک مجموعه داده ارائه دهد.

ما از یک مدل رگرسیون جنگل تصادفی برای تعیین اهمیت ویژگی متغیرها در DataFrame استفاده می کنیم. هدف تجزیه و تحلیل اهمیت ویژگی، شناسایی متغیرهایی است که برای پیش‌بینی متغیر هدف، که در این مورد ستون «Rounds» است، مهم‌تر هستند. آرایه اهمیت به دست آمده حاوی اهمیت نسبی هر ویژگی است، جایی که مقدار بالاتر نشان دهنده اهمیت بیشتر است. این تکنیک می‌تواند برای انتخاب ویژگی، شناسایی پیش‌بینی‌کننده‌های مهم در یک مجموعه داده، و به دست آوردن بینش در مورد روابط بین متغیرها مفید باشد.

²⁰Random forest regression

فصل ۴

نتایج

۱.۴ مقدمه

تا اینجا، در فصل اول، مقدمه‌ای از خطوط تولید نرم‌افزار را بررسی کردیم. در فصل دوم ادبیات تحقیق مورد بررسی قرار گرفت. در ادامه، روش جمع‌آوری داده و انتخاب ویژگی‌ها بررسی شد. در این فصل، به بررسی نتایج تحقیق و پاسخ دادن به مسائلی که در ابتدا مطرح شد میپردازیم. ابتدا با توجه به میزان همبستگی ویژگی‌ها با تعداد دورها ویژگی‌هایی که به پیچیده شدن FSM کمک میکنند را انتخاب میکنیم. در ادامه، به نتایج خوشه‌بندی میپردازیم.

۲.۴ بررسی ویژگی‌ها با توجه به میزان همبستگی

در این مقاله، استفاده از تکنیک‌های استخراج ویژگی و پیش پردازش برای تجزیه و تحلیل داده‌های ماشین حالت محدود (FSM) را بررسی کردیم. در بخش قبل، مجموعه‌ای از ویژگی‌ها را از داده‌های FSM استخراج کردیم، از جمله ویژگی‌های مربوط به تعداد حالت‌ها، انتقال‌ها و نمادهای ورودی/خروجی. سپس برخی از پیش‌پردازش‌ها را روی ویژگی‌ها انجام دادیم، مانند نرمال‌سازی، برای اطمینان از اینکه همه ویژگی‌ها مقیاس یکسانی دارند، و حذف ویژگی‌هایی که برای همه FSM ارزش یکسانی داشتند. با استفاده از این تکنیک‌ها، ما

توانستیم داده‌های خام FSM را به قالبی تبدیل کنیم که قابل تجزیه و تحلیل و مدل‌سازی باشد.

در این مطالعه، ما یک تحلیل همبستگی برای بررسی روابط بین ویژگی‌های مختلف و تعداد دورهای مورد نیاز برای تأیید FSMها انجام دادیم. تجزیه و تحلیل ما چندین یافته جالب را نشان داد. ۱.۴ ۱.۴

در ابتدا، ما یک همبستگی مثبت قوی بین ویژگی "All paths" و ستون Round با ضریب همبستگی 0.658 مشاهده کردیم. این نشان می‌دهد که تعداد مسیرهای ممکن از طریق FSMها پیش‌بینی‌کننده قوی تعداد دورهای تأیید مورد نیاز است. به طور مشابه، همبستگی‌های مثبت متوسطی را بین ویژگی‌های "Num Inputs" (0.375)، "Average Path Length" (0.375) و "Input-to-state Ratio" (0.372) و ستون "Rounds" یافتیم. این ویژگی‌ها جنبه‌های مختلف ساختار و رفتار FSM را نشان می‌دهند، مانند تعداد نمادهای ورودی، طول مسیرهای بین حالت‌ها و نسبت نمادهای ورودی به حالت‌ها.

ما همچنین یک همبستگی منفی متوسط بین ویژگی "Num State" و ستون "Rounds" با ضریب همبستگی (-0.467) مشاهده کردیم. این نشان می‌دهد که با افزایش تعداد حالت‌ها در FSMها تعداد دورهای تأیید مورد نیاز کاهش می‌یابد. این یافته در تضاد با همبستگی‌های مثبت مشاهده‌شده برای سایر ویژگی‌ها است و ممکن است مبادله‌ای بین پیچیدگی و قابلیت تأیید در طراحی FSM را نشان دهد.

در نهایت، ما همبستگی‌های مثبت ضعیف تا متوسط را بین ستون 'Rounds' و چندین ویژگی دیگر، از جمله "State Entropy" (0.330) و "Arch Connectivity" (0.173)، و همچنین یک همبستگی مثبت ضعیف با "Self Loops" مشاهده کردیم. از سوی دیگر، ما یک همبستگی منفی متوسط بین ستون "Rounds" و "State Coverage" مشاهده کردیم (-0.291).

به طور کلی، تجزیه و تحلیل همبستگی ما بینش‌های ارزشمندی را در مورد روابط بین ویژگی‌ها و تعداد دورهای تأیید مورد نیاز برای FSMها ارائه کرد. این یافته‌ها می‌توانند برای هدایت انتخاب ویژگی‌های مهم برای مدل‌سازی و پیش‌بینی مورد استفاده قرار گیرند و همچنین می‌توانند به شناسایی مناطق برای بررسی بیشتر و بهبود فرآیندهای طراحی و تأیید FSM کمک کنند.

جدول ۱.۴: ضرایب همبستگی بین ویژگی‌ها و تعداد دور

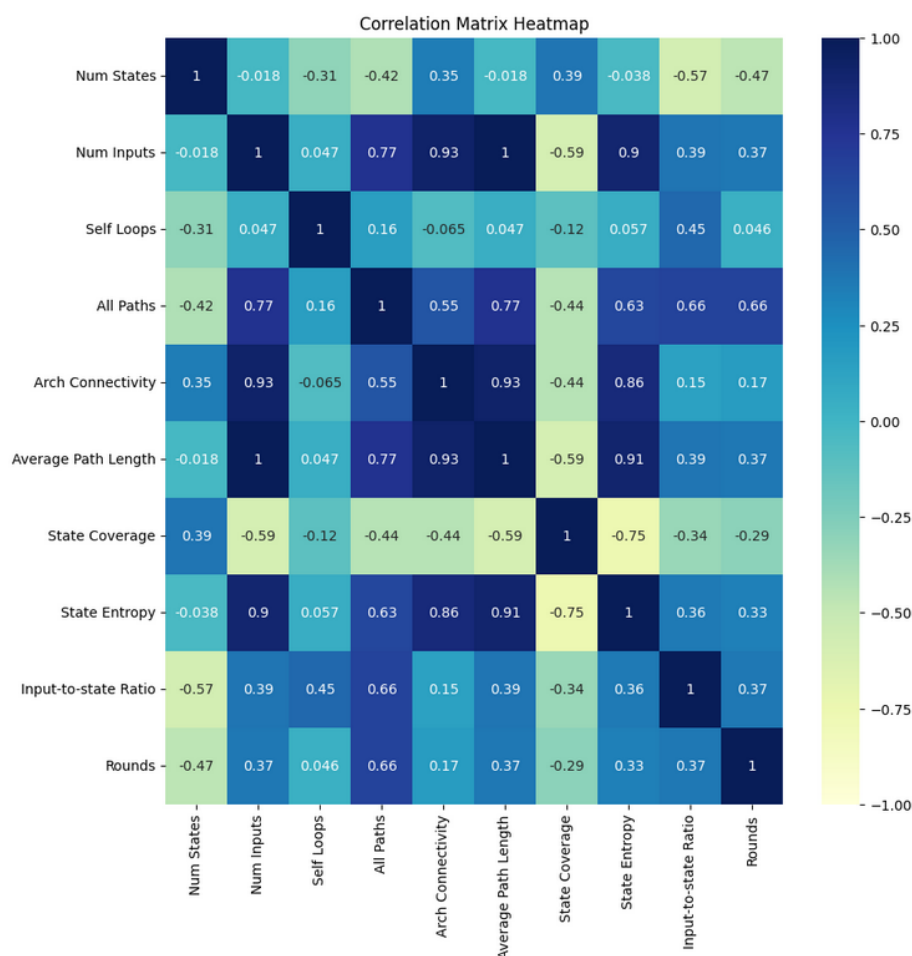
ویژگی	ضریب همبستگی
Rounds	1.000000
All Paths	0.658418
Num Inputs	0.374958
Average Path Length	0.374709
Input-to-state Ratio	0.371812
State Entropy	0.329970
Arch Connectivity	0.172656
Self Loops	0.046104
State Coverage	-0.291266
Num States	-0.467347

۳.۴ نتایج الگوریتم خوشه‌بندی

الگوریتم خوشه‌بندی K-means ابزاری قدرتمند برای گروه‌بندی ویژگی‌های FSM بر اساس شباهت آنها در پیش‌بینی تعداد دورهای تأیید مورد نیاز است. با استفاده از این الگوریتم، ما قادر به شناسایی گروه‌های متمایز از FSM‌ها با ویژگی‌های طراحی و تأیید مختلف بودیم. در این مطالعه، ما از الگوریتم خوشه‌بندی K-means برای گروه‌بندی ویژگی‌های FSM به دو خوشه بر اساس شباهت آنها در پیش‌بینی تعداد دورهای مورد نیاز برای آموزش‌ها استفاده کردیم. سپس نتایج خوشه‌بندی را با استفاده از طرح ویولن^۱ تجسم کردیم ۲.۴، که به ما امکان داد توزیع دوره‌های تأیید را برای هر خوشه مقایسه کنیم. این نوع نمودار به ویژه برای تجسم شکل توزیع‌ها و شناسایی نقاط پرت بالقوه مفید است.

نتایج ما نشان داد که دو خوشه توزیع‌های متفاوتی از دور تأیید داشتند. خوشه اول که توسط هابی FSM با تعداد کم ورودی‌ها، پیچیدگی مسیر کم و آنتروپی حالت کم مشخص می‌شد، دارای توزیع کم‌تری از دوره‌های تأیید بود که از یک تا چهار دور متغیر بود. خوشه دوم، که توسط FSM هابی با تعداد نمادهای ورودی بالا،

¹Violin plot

شکل ۱.۴: Heatmap ماتریس همبستگی ویژگی‌های FSM

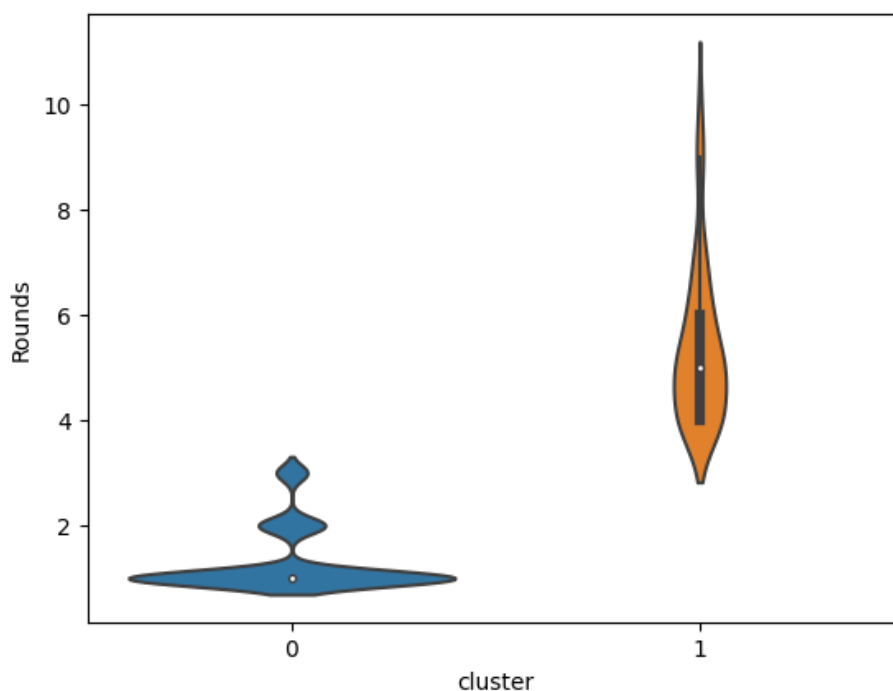
پیچیدگی مسیر بالا و آنتروپی حالت بالا مشخص می‌شود، دارای توزیع گسترده تری از دورهای تأیید بود که از چهار تا ده دور متغیر بود، با اوج در حدود شش دور.

این نشان می‌دهد که الگوریتم خوشه‌بندی قادر به شناسایی دو گروه متمایز از FSMها بر اساس پیچیدگی طراحی و تلاش تأیید بود. ها FSM در خوشه اول ممکن است راحت تر تأیید شوند و به دورهای تأیید کمتری نیاز داشته باشند، در حالی که تأیید FSM در خوشه دوم ممکن است دشوارتر باشد و به دورهای تأیید بیشتری نیاز داشته باشد.

به طور کلی، نتایج ما سودمندی بالقوه الگوریتم‌های خوشه‌بندی را در شناسایی گروه‌های FSM با ویژگی‌های طراحی و تأیید مشابه نشان می‌دهد. با در نظر گرفتن این گروه‌ها در طول فرایندهای طراحی و تأیید، FSM طراحی و مهندسان می‌توانند به طور بالقوه تلاش تأیید را کاهش دهند و کیفیت و قابلیت اطمینان کلی سیستم‌های خود

را بهبود بخشند.

تحقیقات آینده می‌تواند استفاده از سایر الگوریتم‌های خوشه‌بندی یا تکنیک‌های یادگیری ماشین را برای گروه‌بندی ویژگی‌های FSM و شناسایی الگوها در تلاش‌های راستی‌آزمایی مورد بررسی قرار دهد. علاوه بر این، تحقیقات بیشتر می‌تواند در مورد استراتژی‌های طراحی و راستی‌آزمایی خاص که در کاهش تلاش‌های راستی‌آزمایی برای FSM مؤثر است، انجام شود.

شکل ۲.۴: Heatmap ماتریس همبستگی ویژگی‌های FSM

۴.۴ نتایج الگوریتم رگرسیون جنگل تصادفی

کدی که ارائه کردیم یک مدل رگرسیون جنگل تصادفی را برای پیش‌بینی تعداد دورهای تأیید مورد نیاز برای ماشین‌های حالت محدود (FSM) بر اساس ویژگی‌های ۲.۴ ۳.۴ طراحی آنها آموزش می‌دهد. سپس اهمیت ویژگی‌ها را برای مدل محاسبه می‌کند، که نشان‌دهنده اهمیت نسبی هر ویژگی در پیش‌بینی خروجی است. خروجی کد اهمیت ویژگی را برای هر یک از ویژگی‌های طراحی مورد استفاده در تجزیه و تحلیل نشان می‌دهد. هرچه مقدار اهمیت بالاتر باشد، ویژگی قدرت پیش‌بینی بیشتری برای تعداد دورهای تأیید مورد نیاز دارد.

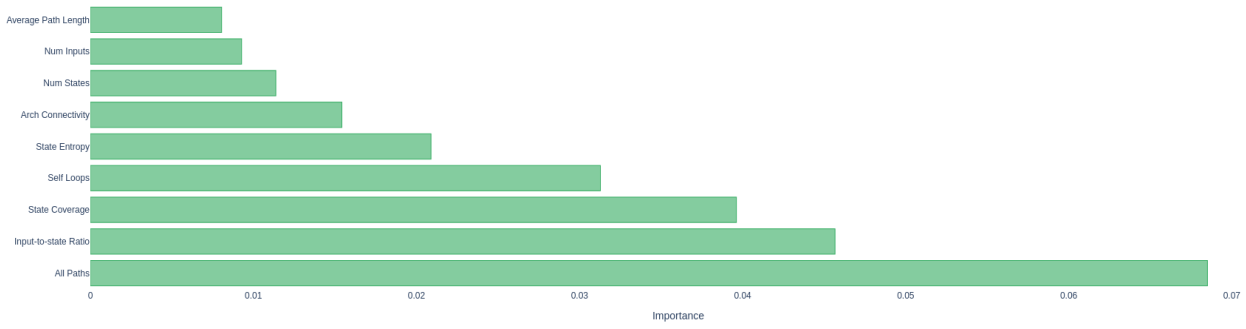
نتایج ما نشان داد که مهم‌ترین ویژگی‌ها برای پیش‌بینی تعداد دورهای تأیید مورد نیاز "All Paths"، "Input-to-state Ratio"، "State Coverage" و "Self Loops" بودند. این ویژگی‌ها به ترتیب دارای ارزش‌های 0.068، 0.046، 0.040 و 0.031 بودند. در مقابل، کم‌اهمیت‌ترین ویژگی‌ها عبارت بودند از "Average Path Length"، "Num Inputs" و "Num States" با مقادیر اهمیت کمتر از 0.01.

این نشان می‌دهد که ویژگی‌های طراحی خاص در پیش‌بینی تعداد دورهای تأیید مورد نیاز برای FSMها از سایر ویژگی‌ها مهم‌تر هستند. به طور خاص، FSMهایی با تعداد زیادی مسیر ممکن، نسبت ورودی به حالت بالا، پوشش حالت خوب و تعداد حلقه‌های self-loop زیاد ممکن است نسبت به FSMهای بدون این ویژگی‌ها به دور تأیید بیشتری نیاز داشته باشند.

به طور کلی، نتایج ما سودمندی بالقوه الگوریتم‌های یادگیری ماشین را در پیش‌بینی تلاش تأیید مورد نیاز برای FSMها بر اساس ویژگی‌های طراحی آنها نشان می‌دهد. با در نظر گرفتن این ویژگی‌ها در طول طراحی، طراحان و مهندسان می‌توانند به طور بالقوه تلاش تأیید را کاهش دهند و کیفیت و قابلیت اطمینان کلی سیستم‌های خود را بهبود بخشند.

جدول ۲.۴: اهمیت ویژگی برای پیش‌بینی تلاش راستی‌آزمایی FSM

اهمیت	ویژگی
0.0114	Num States
0.0093	Num Inputs
0.0313	Self Loops
0.0685	All Paths
0.0154	Arch Connectivity
0.0080	Average Path Length
0.0396	State Coverage
0.0209	State Entropy
0.0457	Input-to-state Ratio

شکل ۳.۴: اهمیت ویژگی برای پیش‌بینی تلاش راستی آزمایی FSM

فصل ۵

بحث و نتیجه‌گیری

۱.۵ مقدمه

در این مقاله، ما استفاده از تکنیک‌های یادگیری ماشین را برای پیش‌بینی تلاش مورد نیاز برای ماشین‌های حالت محدود (FSM) بررسی کردیم. ما با بحث در مورد اهمیت تأیید FSM و چالش‌های مرتبط با آن، از جمله افزایش پیچیدگی سیستم‌ها، شروع کردیم. سپس مفهوم انتخاب ویژگی را معرفی کردیم و ویژگی‌های طراحی مختلفی را مورد بحث قرار دادیم که می‌توانند بر تلاش تأیید برای FSM تأثیر بگذارند.

در مرحله بعد، ما یک رویکرد مبتنی بر یادگیری ماشین برای پیش‌بینی تعداد دورهای تأیید مورد نیاز برای FSM با استفاده از رگرسیون جنگل تصادفی ارائه کردیم. ما آموزش و ارزیابی مدل رگرسیون را مورد بحث قرار دادیم و اهمیت ویژگی‌ها را برای شناسایی حیاتی‌ترین ویژگی‌های طراحی برای تأیید FSM تجزیه و تحلیل کردیم. نتایج ما نشان داد که رویکرد پیشنهادی به دقت بالایی در پیش‌بینی تلاش تأیید برای FSM دست یافت و ویژگی‌های طراحی شناسایی شده را می‌توان برای بهینه‌سازی فرآیند تأیید و کاهش زمان و هزینه مورد نیاز برای تأیید FSM استفاده کرد.

به طور کلی، مطالعه ما پتانسیل تکنیک‌های یادگیری ماشین را برای بهبود کارایی و اثربخشی تأیید FSM برجسته می‌کند و راه‌های جدیدی را برای تحقیقات آینده در این زمینه باز می‌کند.

۲.۵ محتوا

۱.۲.۵ جمع‌بندی

مطالعه ما کارایی تکنیک‌های یادگیری ماشین را برای پیش‌بینی تلاش مورد نیاز برای ماشین‌های حالت محدود (FSM) نشان می‌دهد. با تجزیه و تحلیل ویژگی‌های طراحی که بر تلاش راستی‌آزمایی تأثیر می‌گذارند و آموزش یک مدل رگرسیون جنگل تصادفی، توانستیم تعداد دوره‌های تأیید مورد نیاز برای FSMها را با دقت بالایی پیش‌بینی کنیم.

یافته‌های ما پتانسیل یادگیری ماشین را برای بهبود کارایی و اثربخشی تأیید، FSM که یک گام اساسی در طراحی و توسعه سیستم‌ها است، برجسته می‌کند. با کاهش تلاش تأیید مورد نیاز برای، FSMها می‌توانیم فرآیند تأیید را بهینه کنیم، در زمان و منابع صرفه‌جویی کنیم و کیفیت و قابلیت اطمینان کلی سیستم‌های دیجیتال را بهبود بخشیم.

۲.۲.۵ نوآوری

مطالعه ما چندین رویکرد نوآورانه را برای پیش‌بینی تلاش تأیید مورد نیاز برای ماشین‌های حالت محدود (FSM) معرفی می‌کند.

۱. در مرحله اول، ما از تکنیک‌های یادگیری ماشین برای خودکارسازی فرآیند پیش‌بینی استفاده کردیم، که می‌تواند زمان و تلاش مورد نیاز برای تأیید FSM را به میزان قابل توجهی کاهش دهد.

۲. ثانیاً، ما از تکنیک‌های انتخاب ویژگی برای شناسایی ویژگی‌های طراحی حیاتی که بر تلاش تأیید تأثیر می‌گذارند، استفاده کردیم، که می‌تواند به بهینه‌سازی فرآیند تأیید و بهبود کارایی تأیید FSM کمک کند.

۳. ثالثاً، ما از رگرسیون جنگل تصادفی برای پیش‌بینی دقیق تعداد دوره‌های تأیید مورد نیاز برای FSMها استفاده کردیم. این رویکرد می‌تواند تخمین دقیق‌تری از تلاش تأیید مورد نیاز برای یک طراحی FSM ارائه دهد، که می‌تواند به کاهش خطر خطاها یا نقص‌های طراحی و بهبود کیفیت کلی و قابلیت اطمینان سیستم‌های دیجیتال کمک کند.

به طور کلی، مطالعه ما نشان دهنده پیشرفت قابل توجهی در زمینه تأیید FSM و طراحی سیستم است. با استفاده از تکنیک‌های یادگیری ماشین و انتخاب ویژگی، می‌توانیم کارایی و اثربخشی تأیید FSM را بهبود بخشیم، زمان و هزینه مورد نیاز برای تأیید FSM را کاهش دهیم و راه را برای تحقیقات و نوآوری‌های آینده در این زمینه هموار کنیم.

۳.۲.۵ پیشنهادها

در حالی که مطالعه ما یک رویکرد امیدوارکننده برای پیش‌بینی تلاش تأیید مورد نیاز برای ماشین‌های حالت محدود (FSM) ارائه می‌کند، حوزه‌های مختلفی وجود دارد که تحقیقات آینده می‌تواند بر اساس کار ما باشد. در مرحله اول، مطالعه ما بر پیش‌بینی تلاش تأیید برای FSM با استفاده از یک مدل رگرسیون جنگل تصادفی متمرکز بود. مطالعات آینده می‌تواند استفاده از سایر الگوریتم‌های یادگیری ماشین یا رویکردهای ترکیبی را برای بهبود دقت و کارایی تأیید FSM مورد بررسی قرار دهد.

همچنین، مطالعه ما از مجموعه محدودی از ویژگی‌های طراحی برای پیش‌بینی تلاش تأیید برای FSM استفاده کرد. مطالعات آتی می‌تواند استفاده از ویژگی‌های طراحی اضافی، مانند ویژگی‌های ساختاری و رفتاری FSM یا در دسترس بودن مجموعه‌های آزمایشی را برای بهبود دقت پیش‌بینی تلاش راستی‌آزمایی مورد بررسی قرار دهد.

مطالعه ما بر پیش‌بینی تلاش تأیید مورد نیاز برای FSM با تعداد محدودی حالت و ورودی متمرکز بود. مطالعات آینده می‌تواند مقیاس‌پذیری رویکرد ما را برای طرح‌های بزرگ‌تر و پیچیده‌تر، FSM از جمله مواردی که در سیستم‌های حیاتی ایمنی، مانند سیستم‌های کنترل هواپیما یا دستگاه‌های پزشکی استفاده می‌شوند، بررسی کند.

۴.۲.۵ محدودیت‌ها

مطالعه شما دارای چندین محدودیت است که باید در تفسیر نتایج ما در نظر گرفته شود. اولاً، مطالعه ما تنها بر پیش‌بینی تلاش تأیید مورد نیاز برای ماشین‌های حالت محدود (FSM) با استفاده از مجموعه محدودی از

ویژگی‌های طراحی متمرکز بود. عوامل دیگری مانند پیچیدگی منطق کنترل^۱ سیستم یا در دسترس بودن ابزارهای تأیید نیز ممکن است بر تلاش تأیید مورد نیاز برای FSM تأثیر بگذارد.

ثانیاً، مطالعه ما بر مجموعه داده‌ای از طرح‌های FSM تکیه داشت که ممکن است نماینده همه طرح‌های ممکن FSM یا برنامه‌های کاربردی دنیای واقعی نباشد. مطالعات آینده می‌تواند تعمیم‌پذیری رویکرد ما به انواع مختلف طرح‌ها و برنامه‌های FSM را بررسی کند.

ثالثاً، مطالعه ما تأثیر پیاده‌سازی سخت‌افزار بر تلاش تأیید مورد نیاز برای FSM را در نظر نگرفت. تلاش تأیید برای طراحی FSM ممکن است تحت تأثیر پلت فرم سخت‌افزاری مورد استفاده برای پیاده‌سازی قرار گیرد، و تحقیقات آینده می‌تواند تأثیر پیاده‌سازی سخت‌افزار را بر تلاش تأیید مورد نیاز برای FSM ها بررسی کند.

---

¹Control logic

کتاب نامه

- [1] Angluin, Dana. Learning regular sets from queries and counterexamples. *Information and Computation*, 75(2):87–106, 1987.
- [2] Björklund, Johanna, Fernau, Henning, and Kasprzik, Anna. Polynomial inference of universal automata from membership and equivalence queries. *Information and Computation*, 246:3–19, 2016. 7th International Conference on Language and Automata Theory and Applications (LATA 2013).
- [3] Damasceno, Carlos Diego N, Mousavi, Mohammad Reza, and da Silva Simão, Adenilso. Learning to reuse: Adaptive model learning for evolving systems. In *Integrated Formal Methods: 15th International Conference, IFM 2019, Bergen, Norway, December 2–6, 2019, Proceedings*, pages 138–156. Springer, 2019.
- [4] Lity, Sascha, Lachmann, Remo, Lochau, Malte, and Schaefer, Ina. Delta-oriented software product line test models-the body comfort system case study. *Technical report, TU Braunschweig*, 2013.
- [5] Tavassoli, Shaghayegh, Damasceno, Carlos Diego N, Khosravi, Ramtin, and Mousavi, Mohammad Reza. Adaptive behavioral model learning for software product lines. In *Proceedings of the 26th ACM International Systems and Software Product Line Conference-Volume A*, pages 142–153, 2022.
- [6] Tavassoli, Shaghayegh, Damasceno, Carlos Diego N, Mousavi, Mohammad Reza, and Khosravi, Ramtin. A benchmark for active learning of variability-intensive systems. In *Proceedings of the 26th ACM International Systems and Software Product Line Conference-Volume A*, pages 245–249, 2022.
- [7] Tsarev, Fedor and Egorov, Kirill. Finite state machine induction using genetic algorithm based on testing and model checking. In *Proceedings of the 13th Annual Conference Companion on Genetic and Evolutionary Computation, GECCO '11*, page 759–762, New York, NY, USA, 2011. Association for Computing Machinery.